

Амели

НОТОМБ

*Кралска
воля*

Clibri

АМЕЛИ НОТОМБ КРАЛСКА ВОЛЯ

Превод: Светла Лекарска

chitanka.info

„Ако някой ваш гост умре внезапно в дома ви, в никакъв случай не се обаждайте на полицията. Повикайте такси и помолете шофьора да ви закара до някоя болница, понеже приятелят ви се е почувствал зле. Смъртта ще бъде установена при пристигането в спешното отделение и вие ще можете да кажете, че човекът е починал по пътя. При това имате свидетел, така че ви оставят на мира.“

А ако не се обадите? Ако нещастникът ви е непознат и случайно е попаднал в дома ви? Ако му вземете документите и размените самоличността си с неговата, понеже сте си писнали сам на себе си? А после си присвоите живота му, жена му, дома му?

Поредният роман, плод на неизчерпаемото въображение на Амели Нотомб, в който тя си (ни) задава въпроса: „Какво би станало, ако...“. И отговаря с присъщата си находчивост, поднасяйки ни едно четиво с криминална интрига, без да е криминален роман, умело проследяващо психологията на героя, без да е психологически роман, но често предизвикващо усмивката ни, без да е хумористичен роман.

Какво е тогава ли? Просто книга на Амели.

— Ако някой ваш гост умре внезапно в дома ви, в никакъв случай не се обаждайте на полицията. Повикайте такси и помолете шофьора да ви закара до някоя болница, понеже приятелят ви се е почувствал зле. Смъртта ще бъде установена при пристигането в спешното отделение и вие ще можете да кажете, че човекът е починал по пътя. При това имате свидетел, така че ви оставят на мира.

— Не бих и помислил да викам полиция, по-скоро бих извикал лекар.

— Все тая. Лекарите са свързани с полицията. Ако някой получи сърдечна криза в дома ви, вие ще сте първият заподозрян.

— Заподозрян в какво, нали е получил сърдечна криза?

— Докато не се докаже, че наистина става дума за сърдечна криза, апартаментът ви се смята за място на престъпление. Няма право да се докосвате до нищо. Властите нахлуват в дома ви и само дето не очертават с тебешир по пода контурите на тялото. Вече не сте си вкъщи. Започват да ви задават хиляди въпроси по сто пъти.

— Няма проблем, ако съм невинен.

— Не сте невинен. Човек е умрял в дома ви.

— Все някъде трябва да се умре.

— Но този е умрял не в кинозалон, не в банка, не в собственото си легло, а у вас. Изчакал е да се озове в дома ви, за да хвърли топа. Няма случайности на този свят. Щом това е станало у вас, значи сте замесен.

— Не е така. Този човек може да е изпитал много силна емоция, с която да нямам нищо общо.

— Но е проявил лошия вкус да я изпита във вашия апартамент. Опитайте се да обясните това на полицията. Накрая може и да ви повярват, ала междуременно трупът ще си стои във вашия хол и никой няма да го помръдне оттам. Ако човекът е умрял на дивана ви, няма да можете повече да седнете на него. Ако се е гътнал на масата, ще трябва да свикнете да се храните в компанията му. Въобще ще живеете с труп. Затова ви казвам: повикайте такси. Не ви ли се е случвало да четете във вестниците: „Човекът починал на път за болницата“? Забележете, че е доста странно как толкова много хора умират на път за болницата в анонимни коли. Защото — надявам се да ви е станало ясно — не бива да използвате собствената си кола.

— Защо ли ми се струва, че прекалявате с параноята?

— От Кафка насам е известно — ако не сте параноик, значи сте виновен.

— Излиза, че е по-добре човек въобще да не приема гости.

— Радвам се, че го казвате. Да, по-добре е да не каните гости.

— Но, господине, къде сме в момента?

— В момента сме на гости, а не приемаме гости. Изхитрили сме се. Колко ли ни ценят нашите домакини, та са поели риска да умрем в дома им!

— Изглеждате ми здрав.

— На пръв поглед. Но знаете как е — времето лети. Може би ни остава още малко живот и не бива да го разпиляваме в светски удоволствия.

— В такъв случай защо сте тук?

— Предполагам, по същата причина като вас — защото е трудно да се откаже. Но по-интересният въпрос е защо са ни поканили.

— Говорете само за себе си.

— Говоря за всички присъстващи. Забележете, че тези интелигентни хора, явно изпитващи взаимна симпатия и дори приятелски чувства един към друг, всъщност нямат какво да си кажат. Чуйте ги само. Неизбежно е — след като човек надхвърли дваисет и пет години, всяка среща е повторение. Някакъв човек ви говори нещо и вие си казвате: „Виж ти, случай 226“. Каква скука. Колко добре ми е познато всичко това. Тук съм само защото не искам да си развалям отношенията с домакините. Те са ми приятели, независимо от това че разговорите им не ме интересуват.

— Никога ли не им връщате поканата?

— Никога. И не разбирам защо продължават да ме канят.

— Може би защото вие сам се опровергавате — никога не съм чувал да се е случвало това, което ми разказахте току-що по въпроса за смъртта.

Прибрах се вкъщи, леко учуден от добре прекараната вечер. Човек явно никога не остава разочарован, когато се говори за смърт. Заспах със съня на оцелелия.

Към девет часа сутринта, докато пиех втора чаша кафе, някой позвъни на входната врата. По домофона чух непознат глас.

— Колата ми се повреди. Мога ли да използвам вашия телефон?

Объркан, отворих вратата и видях мъж на средна възраст.

— Простете, че нахлувам така. Нямам мобилен, а най-близкият уличен телефон не работи. Разбира се, ще ви платя за обаждането.

— Няма нужда — казах и му подадох телефона.

Той набра някакъв номер. Докато чакаше да му отговорят, внезапно рухна на земята.

Стреснах се и се хвърлих към него. Чух някакъв далечен глас да казва „ало“ и инстинктивно затворих телефона. Разтърсих мъжа.

— Господине! Господине!

Обърнах го по гръб. Устата му беше полуотворена, изглеждаше слисан. Започнах да го плескам по бузите. Никаква реакция. Донесох чаша вода, опитах се да го накарам да пие. Напразно. Напръсках лицето му. Той отново не реагира.

Потърсих пулса му и се убедих в това, което вече знаех. Как се познава, че някой е умрял? Не съм лекар, но всеки път, когато ми се е случвало да бъда близо до покойник, съм изпитвал дълбоко смущение и чувство за непоносимо неблагоприятие. И винаги ми се е искало да кажа: „Но, моля ви се, господине, що за поведение! Съвземете се! Ако всеки така го удари през просото!“. Когато става дума за познат, е още по-лошо: „Не ти подхожда да се държиш така“. Дори не ми се говори за почти неприличния вариант, при който напусналият ни е някое любимо същество.

В дадения случай покойникът не ми беше нито любим, нито пък ме беше напуснал. Бе избрал точно този миг от своя живот, за да се появи в моя.

Моментът не беше подходящ за философстване. Грабнах телефона да се обадя на бърза помощ, но внезапният спомен за снощния разговор ме възпря.

„Какво съвпадение!“, помислих си.

Дали трябваше да последвам съвета на моя събеседник от предната вечер? Или той беше просто един от онези мотаещи се по

светски партита екземпляри, готови на всичко, за да направят впечатление? Щеше ми се все пак да повикам линейка. Стоях безпомощен до този непознат труп, непознат на квадрат, защото дори съседът, чиито домашни скандали чувате през стената от двайсет години, става непознат, щом премине на другия бряг на Стикс. В такива случаи имаме нужда някой да е до нас, дори и само за да можем да му кажем като на свидетел: „Видяхте ли какво стана?“.

Думата „свидетел“ съвсем ме довърши. Никой нямаше да може да потвърди това, което се бе случило. Вчера моят събеседник ми говореше за смърт по време на гостуване, но сега беше различно. Наоколо нямаше човек, който да може да докаже невинността ми. Бях идеалният виновник.

Но не биваше да се оставям да ме обземат подобни настроения. Трябваше да се обадя за помощ — да се освободя от този абсурден страх, внушен ми от някакъв любител на парадоксите. Посегнах към телефона.

Кой последен беше направил този жест пред очите ми? Мъртвият. Без да изпадам в суеверие, тази мисъл ми припомни, че мъжът беше набрал някакъв номер и отсреща бяха отговорили. При използването на телефона завинаги щях да изгубя възможността да натисна бутона за повторно набиране и да разбера на кого е звънял странният посетител.

Сигурно в това нямаше никаква мистерия и той най-вероятно се беше обадил на автомобилния сервиз, който ползва обикновено. Обаче знаеше номера наизуст. Човек знае ли наизуст номера на автомобилния си сервиз? Аз не го знаех, но не беше невъзможно.

Докато преразглеждах въпроса, си спомних, че гласът в слушалката май беше женски. Жена — шеф на автомобилен сервиз? Упрекнах се за тази проява на мачизъм. Да, жена, защо не?

Възможно беше също така да се е обадил на жена си, за да ѝ поиска телефона на сервиза. В този случай с едно натискане на бутона можех да съобщя на тази жена, че е вдовица. Това ме ужаси. Не исках да поемам подобна отговорност.

После ме обхвана любопитство. Имах ли право да погледна документите на непознатия? Не ми се виждаше много изискано. В същото време отбелязах, че поведението на този човек също не беше на висота — да дойде и да умре в дома ми, да ме постави в такава

ситуация, след като му бях отворил любезно вратата! Без повече колебания взех портфейла от вътрешния джоб на самото му.

От личната му карта разбрах, че се казва Олаф Силдур, по националност швед. Мургав и леко пълен, той не отговаряше на представата ми за скандинавците. Не бях доловил никакъв акцент във френския му. Беше роден в Стокхолм през 1967 — в същата година като мен. Изглеждаше по-възрастен, явно заради пълнотата си. Не можех да прочета каква е професията му — беше изписана на шведски. На снимката имаше същото глуповато и слисано изражение, каквото имаше сега, в качеството си на труп.

Постоянният му адрес беше в Стокхолм. Сигурно пребиваваше временно във Франция. Това с нищо не ми помагаше — за какво да ми помага всъщност? В портфейла му имаше хиляда евро в банкноти от петдесет. За къде, по дяволите, беше тръгнал в събота сутрин този тип с такава сума в джоба? Банкнотите бяха нови.

Така и така бях започнал, пребърках и джобовете на панталона му. Връзка ключове, сред които и ключът от колата. Няколко презерватива, които разпалиха въображението ми.

Поиска ми се да видя колата му. Излязох, като взех със себе си ключовете. На улицата винаги имаше доста паркирали коли, но за първи път виждах сред тях ягуар. Пробвах да го отключа — бях познал, негов беше. Седнах на шофьорското място и отворих жабката. Според документите на колата Олаф Силдур живееше във Версай. Друго нищо не привлече вниманието ми. Прибрах се вкъщи, където мъртвият дискретно ме чакаше.

— Какво да правя с теб, Олаф?

Той не отговори.

Гласът на дълга отново ме подкани да се обадя на полицията или на бърза помощ. Изведнъж категорично разбрах, че не съм в състояние да го направя. Първо, защото вече не се чувствах невинен. Лесно щяха да докажат, че съм седял в колата му. Как бих могъл да обясня това? Надникнах в портфейла му не само за да видя документите му. Беше ме обладал демонът на любопитството.

Постъпката ми изглеждаше още по-срамна, поради факта че Олаф не можеше да се защити. Нахални, подли аргументи звучаха в главата ми: „Хайде, хайде, и по-лошо можеше да му се падне на тоя

викинг. Засега нито си му взел дрехите, нито парите“. Това „засега“ ме изпълни с отвращение.

Дали грозните ми мисли бяха предизвикани от присъствието на мъртвеца? Не за първи път виждах покойник, но за първи път се озовавах, така да се каже, насаме с труп. И за първи път бях единственият, който знаеше за нечия смърт.

Това беше една от причините да не посягам към телефона — този труп ми принадлежеше. Едничкото истинско откритие, което бях направил през живота си, беше смъртта на този тип. Никой не знаеше това, което аз знаех за него, дори самият той. А и да предположим, че е знаел какво му се случва, сега вече не знаеше.

Щях ли да разглася новината за находката си? Все по-малко ми се искаше да го направя. Откакто овладях страха си, компанията на този, който вече не ми беше непознат, бе започнала да ми харесва.

Сетих се отново за едно от разсъжденията на събеседника ми от миналата вечер — след 25-годишна възраст всяка среща е повторение. Не беше вярно — скоро щях да навърша 39 години, а Олаф Силдур не ми напомняше за никого. Първата ми реакция бе да осъдя поведението му като неуместно. Но човек не трябва винаги да остава на първоначалните си позиции. Ставаше ми симпатичен със слиянето си изражение, а начинът, по който влезе в къщата ми и остана в нея, взе да ми се струва трогателен.

Един вътрешен присмехулен глас ме предупреждаваше, че рано или късно съжителството със скандинавеца ще изгуби чара си — той щеше да се размирише, да се подуе и това щеше да е само началото. Горещият месец юли можеше само да усложни проблема. Като в полицейски роман изникваше основният въпрос: какво да се прави с трупа?

Мозъкът ми работеше като мозък на виновен. Притиснат от обстоятелствата, той ставаше изобретателен. Хрумна ми, че ако не се брои това, че съм жив, нищо друго не ме отличаваше особено от Олаф. Един ден щях да го догоня в страната на мъртвите, да го потупам по рамото и да му кажа, че е голям шегаджия. „Ама какъв номер ми скрои само!“ Освен една митологична река, нищо особено не ни делеше.

Тези фантазии се метаморфозираха в една предполагаема реалност, която ми се стори чудовищна — ако вземех документите му и го оставех тук известно време, този труп можеше да мине за моя.

Олаф беше европеец на моя възраст, както вече казах, с тъмни коси. В личната му карта прочетох, че е висок метър и осемдесет и един, точно колкото съм аз. Сигурно тежеше с петнайсетина килограма повече, но ако го откриеха в стадий на скелет, това нямаше да се забележи — след банкета на червеите Олаф щеше да придобие характерната за покойниците стройност. А при моя начин на живот, докато забележеха, че съм умрял, щеше да е изминало много време.

Тръснах глава, за да прогоня тази абсурдна мисъл. Имам си моя лична патология — щом някоя налудничавя хипотеза навести ума ми, вместо да се посмея, се хвърлям да я анализирам сериозно. Сякаш мозъкът ми не различава възможното от желаното. И като казвам възможното, си меря приказките.

Какво чаках, за да последвам съвета на моя събеседник от предната вечер? Със сигурност ми го беше изпратила съдбата. Трябваше значи да повикам такси и да се отправя към болницата с този „припаднал“ непознат. Смъртта щеше да бъде установена в спешното отделение. Дори и да намереха отпечатъците ми в неговата кола, това нямаше да е страшно — можех да призная малко необичайната и леко грозна истина, която обаче не беше наказуема. Щях да посоча, че няма нищо странно човек да се обърка, когато от улицата влезе непознат и се срина в дома му. С подобен аргумент бих убедил всекиго в невинността си. В този миг звънна телефонът.

Стори ми се, че никога не бях чувал по-ужасяващо нещо. Сякаш този звън доказваше вината ми. Обичайният звук, синоним на всекидневни грижи или на приятно бърбене, сега звучеше съвсем другояче. Изпаднах в паника. Само да спре тази пронизителна сирена! Напълно ужасен, реших, че може би се обажда човекът, когото Олаф беше потърсил — сигурно той бе видял изписания на екранчето номер и искаше да разбере кой е бил насреща.

Това ме доубеди, че не трябва да вдигам. Зарадвах се, че нямам телефонен секретар. Най-после звъненето престана. Разтреперан се излегнах на канапето. Телефонът отново иззвъня. Този път вдигнах слушалката и я опрях на слепоочието си като пистолет. С глух глас отговорих.

— Господин Бордав? — чух.

— Той самият.

— Господин Брюнеш на телефона, от винарската изба.

Какви ги говореше? Сам се наричаше „господин“.
Провинциалист.

— Не разбирам.

— Не си ли спомняте? Салона на виното.

Не отговорих. Тогава той се впусна в някакви уж общи спомени, от които в паметта ми нямаше и следа. Според него бях редовен клиент. На последния Салон на виното при Порт Шампере преди шест месеца съм бил купил една каса „Жевре-Шамбертен“, реколта 2003-а. Мъжът допускаше, че съм могъл да го забравя, него, но настояваше, че виното със сигурност би трябвало да си спомням. Подушвах някаква измама с кредитната ми карта.

— А как платих? — попитах.

— В брой. Винаги плащате в брой.

Още по-интересно — плащал съм в брой вино, което струва цяло състояние. При това често. Казах му, че не съм този Бордав, за когото ме мисли.

— Не сте ли Батист Бордав?

— Съм.

— Виждате ли!

— Съвпадение на имената.

— Самият вие ми дадохте този телефонен номер.

Имах чувството, че потъвам в подвижни пясъци. Искаше ми се да го попитам как изглеждам, но не се осмелих. С този труп в краката ми се чувствах прекалено подозрителен, за да привличам вниманието с толкова странен въпрос.

— Извинете, имам семеен ангажимент — измъкнах се аз.

Той прояви разбиране и се извини за безпокойството. Преди да затвори, уточни, че в момента разполага с изключително „Мьорсо“, за което трябвало да помисля.

Когато се отървах от продавача на вино, погледнах Олаф, който лежеше проснат на пода, и разбрах, че неговата поява разделяше живота ми на две — на преди и след. Навлизах в периода след. Замислих се за преди.

Кой бях аз? Никой не може да си отговори на толкова неопределен въпрос. Даже и за най-обикновените неща не бях наясно със себе си. Например, питах се, какво бях предвидил да правя тази събота сутрин, как щях да си прекарам времето, ако този скандинавец

не беше дошъл да умре в хола ми? Невъзможно ми беше да си отговоря, никакъв спомен не ми подсказваше какви намерения съм имал.

Какво правех обикновено в събота сутрин? Не знаех. Още по-лошото бе, че това не ме интересуваше. В края на краищата не е толкова невъзможно да съм купил от най-доброто бургундско вино, заплащайки с цял куфар банкноти. Или да съм правил разни други неща.

Търговецът на вино беше споменал Порт Шампере. Знаех, че това място съществува, но не си спомнях някога да съм ходил там. Трябва ли да се помнят такива детайли? Отново се почувствах отегчен.

Това, което не ме интересува, не задържа вниманието ми. Батист Бордав не ме интересуваше. Вниманието ми беше изцяло привлечено от Олаф Силдур.

Има ли някакво предимство в това да си мъртъв?

Отговорът на Олаф би бил много любопитен, но по странни причини аз всъщност задавах този въпрос на себе си — има ли полза от това да минеш за мъртвец?

Със сигурност. Помислих си първо за всички тези покани, които човек с радост би отказал — извиненията винаги звучат фалшиво, докато мъртвецът няма нужда да лъже. В службата никой повече не може да ви упрекне, че често отсъствате. Колегите ви, вместо да злословят зад гърба ви, говорят за вас с вълнение и носталгия, даже започват да съжаляват, че ви няма.

Имате си идеален претекст да не плащате фактурите. Наследниците ви си скубят косите, докато уреждат досадните формалности. Но аз нямах наследници, така че в това отношение не изпитвах угризения.

Изведнъж прозрях, че обществото не може да не е забелязало опасността от подобни игри и със сигурност е взело мерки срещу тях. Разбира се, най-бдителни са банките. Ако сте умрял, вече нямате достъп до вашата сметка в банката, кредитната ви карта не ви върши работа, не можете да теглите, не получавате лихви. Това е достатъчно, за да откаже мнозина от идеята да се правят на трупове.

Реших да не се примирявам. Не е ли унижително, че при въпроси от такава важност отново парите командват?

Моят швед имаше хиляда евро в портфейла си. Аз имах повече в банковата си сметка, но не чак толкова много, че разликата в авоарите ни да е съществена. Впрочем колата ми струваше сигурно десет пъти по-малко от неговата.

Всъщност имах ли избор? Центърът ми на привличане вече се бе преместил от Батист на Олаф. Дори не си спомнях какво съм работил преди. С малко усилие можех да се сетя, но не ми се напругаше — щом предишните ми занимания не изскачаха веднага в паметта ми, значи не си струваха усилията. Сигурно съм имал някоя незначителна служба, от тези, които човек приема, за да може да си плаща наема.

Много повече предпочитях непреводимата професия на моя труп. Въображението ми се развихряше. Никога нямаше да науча шведски. Не исках да узнавам дали съм счетоводител или застрахователен агент.

Скандинавецът на пода все още не даваше признаци на вцепеняване. Идентичността му свободно щеше да си излезе от това отпуснато тяло и да проникне в моето.

— Батист — обърнах се към него. — Ти си Батист Бордав, аз съм Олаф Силдур.

Позволих на новата ми самоличност окончателно да ме превземе. Името Олаф Силдур ми харесваше повече от Батист Бордав. От смяната печелех аз. Но дали това се отнасяше за всичко останало? Тази неизвестност ме караше да потръпвам.

В един обикновен куфар сложих няколко дрехи, после претърсих мъртвеца — никой не би могъл да се усъмни, че това е Батист Бордав. Освен ако не се проведеше разследване, но нямаше никакви основания да бъде разследван случаят с един нещастник, открит шест месеца след смъртта си във вид на скелет. Щяха да решат, че е умрял от сърдечна криза. Вече виждах заглавията на вестниците: „Драмата на градската самота — половин година никой не се е поинтересувал от съдбата на г-н Бордав“.

Бях готов да тръгна. Задържахаше ме само един детайл — бутонът за повторно обаждане на моя телефон. Знаех, че ще поема глупав риск, но ми беше ясно също, че ако не натисна бутона, ще бъда изкушен да се върна пак в този апартамент, както правят убийците. Трябваше да избира по-малкото зло.

За последен път щях да използвам телефона на Батист Бордав. Последното същество, набрало номер на него, беше бившият Олаф Силдур. Натиснах бутона за повторно обаждане. След малко чух сигнала. Сърцето ми биеше до пръсване. Ами ако и моят край настъпеше? Да умра по същия начин като този, чиято самоличност бях откраднал? Не, не биваше. Поне от любезност към полицията, която нямаше да разбере нищо от тази история.

Един сигнал, втори, трети. Едва дишах. Четвърти, пети. Започнах да мисля, да се надявам, че никой няма да вдигне. Шести, седми. Дали ще се включи секретар? Осми, девети. Какво всъщност предпочитам? Някой да отговори със запъхтян глас? Десети, единайсети. Не беше прилично да продължавам.

Затворих слушалката и въздъгнах, успокоен и разочарован. Напускайки апартамента завинаги, забелязах, че в паметта ми се беше съхранила мелодията от десетте ноти на непознатия телефонен номер. Това не ми позволяваше да го разкрия, но оставаше като следа в главата ми.

Седнах на волана на ягуара и изключих мобилния на Батист Бордав. Щеше да е по-предпазливо да не го взимам със себе си, но знае ли човек какво го чака занапред? Пък и телефонът би ме издал само в малко вероятния случай на полицейско разследване, а със сигурност смъртта ми щеше да бъде открита след много време и нямаше да предизвика никакви вълнения.

Завъртях ключа на колата и със задоволство установих, че предишното възплъщение на Олаф беше заредило резервоара догоре. Тоя тип ми харесваше. Потеглих, наслаждавайки се на плавното движение на колата, но изведнъж спрях рязко — на петдесет метра от апартамента видях уличната телефонна кабина. Без да паркирам колата, изтичах да проверя дали работи. Никакъв проблем. Качих се отново в ягуара, напълно объркан. Защо мъртвият ме беше излъгал?

Насочих се в западна посока. Отдадох се на размисъл. Може би шведът не беше забелязал кабината. Странно, тя се виждаше много добре. Може пък да не е имал телефонна карта. Използвах светофара, за да преромя портфейла му, и открих още валидна карта. Това нищо не означаваше, може да е бил забравил за съществуването ѝ.

Опитвах се да изтласкам от главата си глупавото безпокойство. Не беше ли чудесно да станеш нов човек? Всеки път, когато натисках

малко повече газта, си давах сметка колко вярно е това. Сутринта не бях нищо повече от един невзрачен французин без бъдеще. По невероятен начин се бях превърнал в загадъчен, богат скандинавец и... Натиснах спирачките с всичка сила. Колата работеше идеално. Какви ми ги беше наговорил той?

Докато пропускането на телефонната кабина можеше да е плод на разсеяност, то историята с повредата на колата беше нагла лъжа. Сигурно съм бил доста объркан, за да не се сетя веднага.

Въобще не разбирам от механика. Възможно ли е една повредена кола да тръгне без проблем половин час по-късно?

Той говореше именно за повреда. Умът ми търсеше обяснение и го намери — най-вероятно шведът е използвал този претекст, за да влезе в дома ми. Може би е бил един от онези манияци, които се стряскат при най-лекия необичаен звук, идващ от любимата им кола. Не се е осмелил да ми каже: „Извинявайте, но колата ми издава странно бучене, може ли да си послужи с вашия телефон?“. Това щеше да прозвучи несериозно. Учтивостта му го е принудила да измисли тази повреда. Да, това трябва да е обяснението. Не е ли достатъчно, след като е възможно?

Ясно беше, че исках да вярвам в това. Все повече неща изглеждаха съмнителни и предпочитях да не мисля за тях. Имах нужда да се убедя, че версията на покойника е правдива или поне приемлива. Иначе трябваше да стигна до извода за заговор, а аз отказвах да изпадам в параноя.

За първи път в живота си имах чувството, че съм свободен. Така силно вярвах в тази свобода, че спомените на Батист Бордав изчезнаха, което си личеше и от телефонния ми разговор с търговеца на вино. Табула раза — кой ли не е мечтал за това?

А свободата не бива да бъде затлачвана от съмнения. Този, който е решил да бъде свободен, не може да има незначителни, дребнави, счетоводни мисли, защо еди-кой си бил казал това, а не онова, и т.н. Исках да живея на големи обороти, да се наслаждавам на съществуването. А какъв по-добър начин да опознаеш пиянството на свободата от това да влезеш в самоличността на друг?

Пристигнах във Версай. Избрах тази посока, без въобще да размишлявам. Къде другаде бих могъл да отида? Нали трябваше да видя къщата си. Не бих повярвал, ако някой ми кажеше, че ще живея във Версай. За един чужденец това място нямаше никакъв особен смисъл. Скандинавецът можеше да живее тук и без да е типичен версайски жител.

Избухнах в подигравателен смях, когато видях вилата. Изпитвам ужас от вили. Вилата е представата на еснафа за лукса. Мечтата му. „Вилата на моите мечти“. Вилата няма обикновени прозорци, а непременно френски. Обикновените служат на хората да виждат навън, докато френските им служат да бъдат видени от улицата, те достигат до пода, така че съседите могат да забележат хубавите обувки, които обитателите на вилата носят даже когато са си вкъщи.

Вилата притежава градина, доколкото можем да наречем така зеленината, която я обгръща и в която напразно търсим някое истинско дърво. „В никакъв случай големи дървета — те отнемат светлината“, казва стопанката.

Веднага изключих вероятността моят предшественик сам да е решил да живее тук. Никога не бях срещал шведи, но нямаше причини да ги подозирам в толкова лош вкус. Дали съществуваше госпожа Силдур? Шведка ли беше и тя? Във всеки случай вкусовете ѝ предвещаваха ужасни отношения между двама ни.

Реших да надникна през френските прозорци. Тези, които живееха вътре, явно се надяваха да бъдат наблюдавани — нито един храст не пречеше да се вижда миниголфът, който им служеше за градина. Искаха воайори — получаваха. Ама че е забавно да шпионираш собствената си жена, тайно да откриваш коя е тя!

Бях паркирал ягуара малко по-далече, за да не бъде забелязано завръщането на съпруга. Разхождах се небрежно около къщата.

Как може да се казва една шведка? Ингрид? Зелма?

Часовете минаваха. Имах време да огледам всички хипотези. Госпожа Силдур е стара рентниерка, за която Олаф се е оженил по сметка. Тя ще получи сърдечна криза, когато ѝ разкажа какво се е случило със съпруга ѝ, и аз ще се окажа наследник на голямо състояние. Госпожа Силдур се казва Латифа — млада мароканка, чиято красота ще ме омагьоса. Госпожа Силдур е парализирана и се движи с

инвалидна количка. Въобще няма госпожа Силдур, а господин Силдур с малко име Бьорн.

Това изброяване придаваше забавен характер на моето очакване. Към 19 часа все още не бях видял никого, но вече имах нужда да отида до тоалетната. Ключовете в джоба ми ме изкушаваха. Не издържах повече и отместих бариерата, приближих се до каменните стълби, опитах различни ключове и открих този, който ми трябваше. Вратата се отвори. Влязох с притаен дъх във вестибюл от бял мрамор.

На пръсти обиколих няколко помещения и открих тоалетната. Шумът от казанчето се оказа по-силен, отколкото очаквах — сега вече със сигурност бяха разбрали за присъствието ми. Никой обаче не се появи. Изглежда, че бях сам.

Вилата отговаряше на шаблона, от който се страхувах. Дръжките на вратите бяха позлатени. Подът и масите в хола бяха от бял мрамор. И все пак с упадъчния си комфорт интериорът предизвикваше известна симпатия. В канапетата и фотьойлите човек можеше така хубаво да потъне, че никога да не пожелае да стане.

На горния етаж имаше няколко големи спални. Бързо забелязах женски следи — банята беше пълна с козметика, имаше поне 15 различни шампоана. Разхвърляни рокли. Хипотезата Бьорн отпаднаше. Тесни, къси поли — това издаваше младо и слабо тяло. Жена ми не беше някоя стара крава.

Но я нямаше. Бях женен за момиче от въздух, за арлезианка^[1]. В левия си джоб носех презервативите на моя предшественик, явно бяхме много свободна двойка. Още не познавах жена си, а тя вече ми изневеряваше. Изглеждаше, че и аз на нея.

Бях гладен. Слязох отново долу. Няма нищо по-приятно от това да хапнеш в чужда кухня. В големия американски хладилник имаше храна за цяла Швеция: пушена съомга, кисела сметана, но и най-обикновени продукти. Взех яйца и сирене и си приготвих омлет.

В един ъгъл видях хляб. Пипнах го — беше от сутринта. Сложих няколко филии в тостера, потръпнах от мисълта, че на последната си закуска предшественикът ми е ял от същия хляб.

Докато ядях, чух входната врата да се отваря. Дори не ми хрумна да бягам. Сигурно миришеше на препечен хляб и пържени яйца, как можех да се скрия? Пък и трябваше да свиквам с моята нова

самоличност — бях си вкъщи. Като обречен напъхах нова хапка в устата си и се постарях да изглеждам естествен.

Миризмата на храна привлече в кухнята предполагаемата ми съпруга. Тя не се изненада да ме види. Бях хиляди пъти по-изненадан от нея.

— Добър вечер — каза тя с очарователна усмивка.

— Добър вечер — отговорих с пълна уста.

— Олаф не е ли с вас?

Не съобразих да кажа, че Олаф съм аз.

— Не — казах и вдигнах рамене.

Това ѝ се стори нормално. Излезе от кухнята и се качи на горния етаж.

Объркан, продължих да се храня. Никога не бях чувал за шведското гостоприемство, но бях слисан — това младо създание заварваше в кухнята си някакъв непознат да лапа от провизиите му и не изпаднаше в шок. Дори изглеждаше така, сякаш нямаше нищо по-нормално от това. Най-изумителното беше, че не пожела да научи кой съм. На нейно място щях да се изхвърля навън.

Вилата ме беше подготвила за среща с друг вид обитател. Тази млада, около 25-годишна жена по нищо не приличаше на населението, което живее в подобни къщи — тя явно беше гостоприемна, не ме подложи на изпит, за да разбере дали си струва да се общува с мен, не прояви недоверие. Отдадох тези качества на нейната националност, но веднага се упрекнах, че разсъждавам примитивно — определях първата срещната шведка като носителка на типично шведски черти, сякаш една птичка прави пролет, сякаш личността на непознатата е без значение. Сигурно и в Швеция, като навсякъде по света, имаше затворени в себе си, недоверчиви еснафи. В паметта ми се мярнаха филми на Бергман със строги, закопчани до брадичката съпруги.

Моят предшественик беше проявил добър вкус. Жена му имаше мечтаната външност на висока, стройна, руса шведка със сини очи и фини черти. Най-хубавото бе, че макар и да не го знаеше, тя беше всъщност моя жена. Усмихнах се, довършвайки омлета. Каква прекрасна ситуация. Не знаех малкото ѝ име.

Отидох да изпуша една цигара в хола. Хубавото момиче се присъедини към мен.

— Настанен сте тук, разбира се.

— Не бих искал да ви притеснявам — измънках, искрено смутен.

— Не ме притеснявате. Олаф показа ли ви вашата стая?

— Не.

— Елате с мен, ще ви я покажа.

Изумен видях, че е понесла багажа ми, и се втурнах да я освободя от него. На горния етаж тя ми показа просторна стая с всички удобства, като от списание за обзавеждане на дома.

— Оставям ви да се настаните — каза тя и слезе по стълбите.

Искаше ми се да я помоля да остане с мен. Не посмях.

Стаята ми имаше самостоятелна баня. Взех продължителен душ, като използвах продукти, които сметнах за шведски. Дали имаше и сауна в това имение? Не, това беше финландски специалитет. Сега, след като бях съпруг на шведка, не биваше да правя такива дилетантски грешки. Чакаше ме пухкава хавлия. Чудех се дали да не остана по нея и реших, че това ще ми даде повод за разговор, а и ще мога да проверя дали тя е склонна да се сближава.

Намерих домакинята в кухнята и я попитах дали би ми позволила тази свобода, или би предпочела да сложа костюм и вратовръзка. Тя изглеждаше изненадана.

— Моля ви, така сте си много добре. Олаф каза ли ви кога ще се върне?

Отговорих отрицателно и това май не я учуди.

— Сложих едно шампанско на студено. Искате ли?

Опулих се.

— По какъв случай?

— Просто ми се пие. Обичате ли шампанско?

— Да.

Тя отвори бутилка „Въов Клико“. Мисълта за общото между шведката и тази дама ме смути^[2].

— Ужасно обичам шампанско, но мразя да пия сама. Правите ми услуга.

— На ваше разположение съм.

Виното беше толкова студено, че очите ми се навлажниха. Точно такава го предпочитах.

— Как се казвате?

— Олаф — казах без колебание, леко опиянен от мехурчетата.

— Като мъжа ми — отбеляза тя.

Значи наистина бяха женени. И тя наистина беше вдовица. Освен ако не ме приемеше за съпруг. Как можех да ѝ обясня това?

Тя напълни чашата си. Дадох си сметка, че бях изпуснал подходящия момент да я попитам за нейното име, когато тя попита за моето. Сега вече нямаше да е естествено.

— Шампанското е най-добрата храна — каза тя.

— Искате да кажете най-добрата напитка към храната? — поправих я като някой педантичен учител по френски.

— Не. Сам виждате, че не вечерям. Шампанското е и за пиене, и за ядене.

— Внимавайте да не се напиете.

— Точно това искам. Напиването с шампанско е несравнимо удоволствие.

Говореше без никакъв акцент. Бях смаян. По парадоксален начин това подчертаваше чуждестранния ѝ произход. Прекалено идеалното ѝ произношение не беше като на истинска францужойка.

— Простете, че не се обръщам към вас на шведски — каза тя.

— И правилно — прекъснах я. — Човек не бива да изпуска нито една възможност да говори езика на страната, в която живее.

Надявах се, че по този начин съм се измъкнал от положението. Бях казал това прекалено категорично, с което не се гордеех, но важното беше, че свърши работа. Изненадана, тя не продължи разговора. Реших, че съм сгафил.

— Ще ви оставя да си починете, сигурно сте уморена.

— Не. Трябва да изпием бутилката. Нали не искате да я довърша сама? Разкажете ми за вас, Олаф.

За първи път някой — тя — ме наричаше така. Побиха ме тръпки — тръгнаха от коленете, стигнаха до косата ми и изминаха това разстояние няколко пъти. Някои думи придобиват най-силния си смисъл в чуждите уста. Особено имената. Бях очарован и объркан. Не знаех какво да кажа.

— Простете любопитството ми — извини се тя. — Обикновено не съм такава. От шампанското е.

Изпразни бутилката в двете ни чаши и вдигна тост:

— За нашата среща!

— За нашата среща.

Изпи чашата си на екс. Стори ми се, че очите ѝ станаха двойно по-големи.

— Шампанското е толкова студено, мехурчетата направо са се втвърдили — каза тя. — Имаш чувството, че пиеш прах от диаманти.

[1] В пиесата на Алфонс Доде „Арлезианката“ през цялото време се разправя за девойка от Арл, арлезианка, която обаче не се появява на сцената. Оттам думата означава нещо, за което всички говорят, но никой не е виждал. — Б.р. ↑

[2] На френски „във“ (veuve) означава вдовица. — Б.р. ↑

С падането на нощта отново ме обзе тревога.

В настъпилата ситуация нямаше нищо естествено. Върнах лентата назад — снощи бях на вечеря, където някакъв тип ми бе казал как да постъпя в случай че на някого му хрумне чудатата идея да умре в дома ми. Тази сутрин един непознат бе направил точно това. Вярно че сградата, в която живеех, имаше домофон, което не е често срещано в Париж, но той можеше да звънне на друг апартамент. Беше избрал мен. Преди да умре, бе успял два пъти да излъже — за телефонната кабина и за колата си.

Имаше ли някаква връзка между снощната вечеря и събитията от тази сутрин? Не бях последвал съветите на моя събеседник. Но именно заради него не се обадох в полицията — нещо, което иначе бих направил без всякакво колебание. Думите на този човек ме възпряха, накараха ме да размисля и точно през тези няколко потайни минути ме връхлетя щурата идея за смяна на самоличността.

Ами ако това беше заговор именно с цел да изработя подобен проект? Част от него ли бе обаждането на търговеца на вино? Не беше невъзможно — тъкмо той ме бе отчуждил от Батист Бордав, описвайки негови действия, за които не си спомнях нищо. Беше споменал марката „Мьорсо“, в което нямаше нищо странно, след като продаваше бургундски вина. Но случайно ли бе избрал името на героя от „Чужденецът“^[1]? Не бях ли похарчил на дребно Батист Бордав? Защо точно той се намираще в центъра на тази мистерия?

Въртях се в леглото. Неизменно опирах до един съществен детайл — в основата на събитията имаше труп. Олаф Силдур не се бе престорил на умрял. Само един параноик би помислил, че всичко това се е случило заради удоволствието да бъда подведен.

Но, от друга страна, имах ли доказателства за смъртта му? Не съм лекар. Бях опипал пулса му и преслушал сърцето му, но в наши дни сигурно съществуват дроги и някакви други средства за временно притъпяване на сърдечните удари. Нищо не разбирах от това, но ми се струваше възможно. Ако Батист Бордав беше доктор, нямаше да могат така лесно да го измамят. Изгарях от желание да се върна в апартамента, за да проверя — сто на сто трупът вече го нямаше там.

Но не можех да го направя — нали бях мъртъв. Защо нямаше връщане назад? Защото исках вече да не бъда Батист Бордав. А още повече исках да съм Олаф Силдур.

На човек, който не беше привързан към нищо и никого, дори и към себе си, бяха изпратили посетител с подобни на неговите ръст, възраст и цвят на косата. Вярно че националността бе различна, но това по-лесно се променя, отколкото ръстът или възрастта. А и пратеникът имаше по-привлекателен живот — богат човек, който кара ягуар и има вила във Версай.

Last but not least, беше женен за фантастична жена. Кой не би искал да бъде неин съпруг? Чудех се дали и тя не е в течение на заговора. Бе толкова очарователна, гостоприемна и внимателна към мен. Без да говорим за финия начин, по който ме покани да пием шампанско с такова удачно име.

Последната хипотеза не ми хареса. Дори и да приемех, че цялата тази история е съчинена от някого, не допусках момичето да е част от нея. Това не отговаряше на нещата, които знаех за нея.

„Който знаеш за нея? Че какво изобщо знаеш?“

Знаех нещо за разхвърляните ѝ рокли, за очите ѝ, силуета, гласа, за склонността ѝ да вечеря шампанско. Ами ако просто играеше роля? Имаше външност на актриса — не, това е смешно, какво значи външност на актриса, няма такова понятие, как можа да го измислиш? Пък и какво толкова е изиграла? Нищо не ми беше казала за себе си, освен че е съпруга на Олаф, за което и сам се бях досетил.

Моята бивша самоличност ми подсказваше да я нарека Зигрид. Харесваше ми това име. Унесох се с тази мисъл. В съседната стая спеше вдовицата на Олаф, Зигрид Силдур, която не знаеше, че е вдовица и че мъжът ѝ е възкръснал.

[1] В шедьовъра на Албер Камю „Чужденецът“ главният герой Мьорсо извършва убийство, за което е осъден на смърт. — Б.р. ↑

Събудих се в 11 часа. Никога не бях спал толкова до късно. Сигурно се дължеше на новото ми превъплъщение. Има ли по-хубава почивка от това да си починеш от себе си? А през ваканцията се спи по-добре, това е известно.

Из вилата се носеше мирис на кафе. Чувах как Зигрид стъпва на пръсти — жена ми беше много внимателна с мен. Искаше ми се да ми донесе закуската в леглото, но това щеше да е прекалено за една съпруга, срещната предния ден.

Когато закуската не идва в леглото, леглото отива при закуската. Увих се с халата, уютен като топла завивка, и слязох по стълбите.

— Добро утро, Олаф — ми каза тя с прелестна усмивка.

— Добро утро — отговорих, като преглътнах името Зигрид, което напираше да излезе от устата ми.

— Искате ли кафе?

— Да, благодаря. Може би е малко късно за закуска.

— Не. Тук времето не съществува.

Тя ми сипа чаша кафе, поднесе кроасани и се отдалечи. Защо не остана при мен? Хранех се едновременно с удоволствие и с тъга.

Върна се пет минути по-късно.

— Желаете ли нещо друго?

Искаше ми се да отговоря: „Да, да ми правите компания“. Но бе немислимо да го кажа.

— Не, благодаря, всичко е идеално.

— В неделя си стоя вкъщи. Това е единственият ден в седмицата, през който ще трябва да изтърпявате присъствието ми.

— Вашето присъствие е много приятно.

Жената се усмихна, приемайки това за учтивост, и се оттегли в съседната стая.

Чувствах се все по-объркан. Тя ми говореше така, сякаш бе предвидено да остана дълго тук. Това ме радваше, но явно ме взимаха за някой друг. За кого ли?

Освен това тя се извиняваше, че си стои вкъщи. Това ме притесняваше. Всъщност аз би трябвало да ѝ преча, а не обратното. Чак такова гостоприемство не беше нормално.

А може би Олаф участваше в банда и бе казал на Зигрид, че шефът на бандата ще живее във вилата неопределено време.

Сред книгите в хола открих роман, преведен от шведски — „Пчелен мед“ от Торни Линдгрен. Не бях чувал нищо за него. Проснах се на канапето и започнах да чета. Ставаше дума за някаква лекторка, попаднала по мистериозен начин в плен на двама луди братя в студения север. Беше прекрасно и не можех да се откъсна. Зигрид пресичаше хола от време на време с тихи стъпки, за да не ми пречи.

Прочетох книгата и неусетно съм заспал. Това канапе беше комфортен капан, а и си бях облечен като за излежаване, така че всичко ме караше на сън. Спането по всяко време е още по-приятно от яденето по никое време. Когато се събудих, дълго време останах със затворени очи, наслаждавайки се на излишъка от почивка. Зад затворените си клепачи отгатвах настъпването на нощта. Лека-полека си дадох сметка, че някой диша близо до мен.

Отворих очи и видях Зигрид да седи до мен и да ме гледа в тъмното. Подскочих.

— Имахте нужда да се наспите — отбеляза тя.

Да. Когато все още се казвах Батист Бордав, ме мъчеше безсъние.

— Отдавна ли седите тук? — попитах.

— Не. Знам, не е учтиво.

Искаше ми се да ѝ кажа колко ми е приятно, че ме е наблюдавала.

— Нахалният съм аз, че заспах в хола ви. Притеснявам ви.

— Чувствайте се като у дома си.

Любезна фраза? Или потвърждение, че ме взима за шеф на бандата на Олаф?

— Тази книга ми хареса — казах, като ѝ посочих „Пчелен мед“.

— Възхитителна е. Какво предпочитате — сладко или солено? — попита тя, с което доказа, че я е чела.

— Зависи.

Не бях възхитен от тъпия си отговор.

— Например в момента какво ви се яде?

Устата ми беше пресъхнала и неподлежаща на анализ. Зигрид сигурно беше усетила, че езикът ми търси информация по небцето, защото каза:

— Устата ви е пресъхнала. Повече сте жаден, отколкото гладен.

— Точно така.

— В никакъв случай вода, трябва ви напитка, която има вкус. Но не натрапчив като на кафето, нито скучен като на плодовия сок. А уискито би ви довършило, понеже тъкмо сте се събудили.

— Несравнима диагностика.

— Има едно идеално разрешение — течност, която ще ви освежи и ще ви донесе радост и тонус, ще отговори на очакванията на небцето ви и ще предизвика възторга ви, ще олекоти живота ви и ще съживи вкуса ви към него.

— Кой е този еликсир?

— Леденото шампанско.

Избухнах в смях.

— Защо направо не кажете, че самата вие умираете за шампанско?

— Вярно е. Но обичам, когато желанията ми съвпадат с тези на моя гост.

По дяволите, аванси ли ми даваше? Наложих си предпазливост.

— Имате ли големи запаси от шампанско?

— Идея си нямате. Искате ли да видите?

Тя ми подаде ръка, за да ме покани да проверя изобилието на запасите ѝ от шампанско. Беше прекалено хубаво, за да е вярно. Сложих ръката си в нейната, която се оказа убийствено нежна.

Отведе ме в подземния етаж, състоящ се от няколко просторни помещения, изпълнени с каси със загадъчно съдържание. Из въздуха се носеше любимият ми аромат — смесица от мирис на плесен и отдавнашна прах, от тъмнина и тайна — миризмата на изба. Доплака ми се.

— Не че е важно — каза Зигрид, — но това тук е зимникът.

Имаше невероятни запаси от шунка, сирена, плодове, сметана и сосове, достатъчни за месеци напред.

— Война ли ще има? — попитах аз.

— Вие по-добре знаете. А сега — щастието.

Тя отвори някаква врата. Видях широк басейн с дълбочина около трийсет сантиметра, пълен с вода и бучки лед. От вътрешността му се подаваха гърлата на безброй бутилки шампанско. Приличаше на наводнение от ледниковата епоха, заляло гробницата на китайския император, погребан с хиляди статуетки, изобразяващи войниците му.

— Не може да бъде — прошепнах.

— По този начин във всеки момент от деня или нощта имам шампанско с идеална температура.

— Колко бутилки има тук?

— Нямам представа. Една машина раздвижва водата и произвежда лед. Бутилките не бива да са много нагъсто, за да могат бучките лед свободно да плават.

— И всичките са „Въов Клико“?

— Най-много обичам него, но има и „Дом Периньон“ — любимото на Олаф. От отлежалите има „Рьодерер“ и „Круг“.

— Как успявате да извадите това, което ви трябва?

Тя ми хвърли закачлив поглед и ме заведе до пулт, покрит с бутони и етикети с видовете шампанско и годините.

— Когато натиснете бутона с избраното шампанско, бутилките светват. Например „Рьодерер“, реколта 1982.

Тя натисна бутона. Появиха се множество бутилки, обгърнати от светещ нефритенозелен ореол.

— А ако натиснете всички бутони едновременно...

Басейнът стана още по-фееричен, изпъстрен от оранжевото на „Въов Клико“, бледосиньото на „Дом Периньон“, виолетовото на „Круг“.

— Специална вакуумна система поддържа бутилките прави и на разстояние една от друга. Басейнът е тесен и дълъг, отстрани минава коридор, който улеснява достъпа до всеки вид. Какво предпочитате?

— В чест на Олаф — „Дом Периньон“.

Не смеех да си призная, че никога не бях пил от това шампанско. А не можеше важна особа като мен да не познава подобни питиета. Освен това исках да опитам любимото шампанско на моя предшественик.

Тя избра една бутилка и я сложи в съд, напълнен с вода от басейна. Гъстотата на ледените бучки ме изуми.

Зигрид отвори хладилник, пълен с искрящо заскрежени чаши за шампанско, взе две от тях и тръгна нагоре към хола, като не забравяше да подчертае колко е важна температурата на стъклото. Последвах я, покорен и очарован, напускайки със съжаление тази пещера на Али Баба.

— Бихте ли отворили бутилката? — каза тя.

Заех се с тази задача, омекотявайки с ръка експлозията на тапата, за да се получи шумът на изстрел от оръжие със заглушител. Приемах много на сериозно ролята, в която ме виждаше тя.

— За здравето на Олаф? — предложи Зигрид.

— Кой Олаф?

— Познавам само двама — вас и него. Да пием за отсъстващия.

Редно беше. Отпих първата си глътка „Дом Периньон“, която ми се стори по-свежа и по-фина от „вдовицата“. Стараех се да прикривам вълнението си, неподходящо за светски мъж, свикнал с подобни удоволствия.

— За първи път пия шампанско веднага след следобеден сън — казах аз.

— И как е?

— Идеално. Права бяхте, точно това ми трябваше.

— Снощи бяхте вечеряли. Тази вечер пиете на гладно. Не смятате ли, че това подчертава вкуса на шампанското?

— Може би. Случва ли ви се да се храните?

— Не много често.

— Манекенка ли сте?

— Не. Не работя. Живея в луксозно безделие.

Тя се усмихна и отново напълни чашите.

— От колко време познавате Олаф? — попитах я.

— Той ме срещна преди пет години.

— „Той ме срещна“, казвате, сякаш вие не сте присъствали.

— Има нещо подобно. Брат ми беше дилър. За да е сигурен, че стоката му е добра, я изпробваше върху мен. Бях неговата дегустаторка на хероин. Но не се задоволявах само с дегустацията. Олаф ме намерил в безсъзнание след поета свръхдоза. Събудих се тук.

— Не знаех, че Олаф има нещо общо с такива среди — опипах почвата аз.

— Няма. За да остана тук, условието беше повече никога да не се докосвам до дрога. Олаф изпитва ужас от наркотиците. Детоксикацията беше тежка. Но издържах, защото исках да остана.

— Харесвате тази вила?

— Кой не би я харесал?

Не се осмелих да кажа, че я намирам за ужасна.

— Тук е комфортно — отговорих.

— За мен беше спасение. Брат ми не знаеше къде да ме търси, тук съм толкова далеч от него. Двамата живеехме в Бобини. Вече е изгубил следите ми.

— Французойка ли сте?

— Не знаехте ли?

Тя се засмя.

— Намирате, че съм скандинавски тип? — попита тя.

Така беше, но се правех на човек, видял какво ли не.

— Това нищо не означава. Олаф не прилича на швед.

— Нито пък вие — добави тя. — Олаф ме научи да говоря правилно. Както знаете, той говори изискан френски. Вече нямам нищо общо с онази, която бях преди да срещна Олаф.

А аз какво да кажа. Очевидно срещата с Олаф преобразяваше хората.

— Той не е случаен човек.

— О, да. Обичам го много. Естествено не толкова, колкото една жена обича мъжа си.

Естествено? Какво естествено имаше тук?

— Обичам го повече — добави тя.

Продължавах да не разбирам нищо.

— Досаждам ви с приказки за мен — каза тя.

— Напротив.

— Сега е ваш ред да ми кажете как се запознахте с Олаф.

Притесних се.

Спасението дойде под формата на котка. Дебела и бавна котка, която приближи с намусено достоплепие до своята господарка.

— Това е Бисквитка — обясни тя. — Идва да си иска яденето.

Котката имаше високомерен вид и изглеждаше скандализирана, че ѝ се налага да напомня за храната си.

Зигрид отиде в кухнята да отвори консерва със скъпа котешка храна, която изсипа в дълбока чиния. Остави я на пода. Довършихме бутилката шампанско, наблюдавайки как Бисквитка спокойно поглъща дажбата си.

— Прибрах Бисквитка преди две години, както Олаф прибра мен. Беше слабо и плахо коте.

— Променила се е.

— Искате да кажете, че е надебеляла?

— Да. И вече изобщо не изглежда плаха.

Тя се засмя.

Бях гладен. Искаше ми се и аз като Бисквитка да получа храна. На нас, хората, възпитанието ни налага да бъдем лицемерни, затова я попитах дали тя не е гладна. Тя като че ли не чу въпроса ми, защото каза:

— Знаете ли, ако не беше Олаф, щях вече да съм умряла. И даже нямаше да е жалко, като се има предвид какъв беше животът ми. Олаф не просто ме спаси, а и ме научи защо животът си струва да се живее.

Започваше леко да ме дразни с нейния свети Олаф. Искаше ми се да ѝ кажа, че той е мъртъв, а мен трябва да нахрани, но се задоволих с една хаплива фраза:

— Искате да кажете, че ви е научил как да замените хероина с алкохол?

Тя избухна в смях.

— Само на това да ме беше научил, пак щеше да е прекрасно. Но той ме научи на много повече.

Не исках да я питам на какво толкова я е научил. Просто казах, че съм гладен. Тя като че ли се събуди.

— Простете, не се държа като домакиня.

Именно.

— Какво искате да хапнете?

— Не знам. Каквото вие.

— На мен никога не ми се яде.

— Тази вечер ще направите изключение. Казвате, че не обичате да пиете сама, аз пък не обичам да ям сам.

Поведението ми я учуди, но нали бях важна особа, трябваше да ми се подчинява. Отвори хладилника и въпреки че той беше пълен с провизии, в погледа ѝ се четеше объркване. Приличаше на кокетка, застанала пред претъркания си гардероб и готова да се оплаче, че няма какво да облече.

Реших да ѝ помогна.

— Ето, има пържоли, пресни макарони, гъби, сметана. Аз ще сготвя, става ли?

Тя изглеждаше облекчена.

— Мога ли да ви помогна? — попита.

— Измийте гъбите и ги нарежете на филийки.

Обелих малко чесън, накълцах го и го запържих в масло заедно с месото. Нарязаните гъби задуших в друг тиган. Събрах всичко в тенджерата и добавих цяла кофичка бита сметана.

Зигрид ме наблюдаваше с безпокойство.

— Олаф не готви ли по този начин? — попитах я аз.

— Не знам. Никога не съм го виждала да готви.

Що за двойка беше това? И защо продължавах да я наричам Зигрид? Тя сигурно имаше френско име. Но какво? Не можех да си го представя.

— Дали ще ви се намери хубаво червено вино за това ястие?

— Трябва да има в избата, но не съм познавачка.

Съзрях бутилка в единия ъгъл на кухнята.

— А това?

— А, да. Сигурно Олаф я е приготвил.

Тя приближи, за да прочете етикета.

— „Кло Вужо“, 2003-а. Добро ли е?

— Забележително, отворете го.

Не можех да повярвам, че ѝ говоря така грубо.

— Къде ще вечеряме — в кухнята или в трапезарията?

В кухнята нямаше френски прозорец и това ме накара да избира нея. Жената, която със сигурност не се казваше Зигрид, сложи масата. Сварих пресни спагети и ги сервирах.

— Великолепно е — каза тя учтиво.

— Прилично. Приготвих много, за да остане за утре. Ще бъде още по-вкусно.

Надявах се да я ужася с идеята на следващия ден отново да ядем същото. Тя се възползва от този претекст, за да хапне съвсем малко. „Обещахте ми утре да е още по-вкусно.“

Жените, които едва се докосват до храната, винаги са ме нервирали. Изкушавах се да ѝ го кажа, но се отказах — нямаше нужда да съм неприятен с жена, която ме приемаше така любезно и ми предлагаше „Кло Вужо“ от 2003-а.

— Превъзходно вино, нали?

— Сигурно — отговори не-Зигрид, отпивайки малка глътка. — Небцето ми не е достатъчно фино, за да го оценя.

— Не ви ли харесва?

— Не толкова, колкото бих искала.

— Разбирам. Вие просто сте фанатично привързана към шампанското.

— Точно така.

Все така не се осмелявах да я попитам как се казва. Толкова много исках да узная името ѝ, че това свръхлюбопитство щеше да направи въпроса ми прекалено интимен. Помислих си за многото неща, за които изгарях от желание да я разпитам, но те ми бяха напълно забранени: кой беше Олаф, кой трябваше да съм аз, каква беше общата ни дейност? В сравнение с всичко това въпросът за името ѝ ми се стори безопасен. Може би дори беше невъзпитано да не я попитам.

— Как се казвате?

Тя се усмихна.

— Както искате.

— Как така?

— Как бихте искали да ме наричате?

— Не искам нищо. Кажете ми истинското си име.

— Нямам име. Това от личната ми карта никога не ми е служило. Майка ми страдаше от амнезия и всеки път ме наричаше различно. Баща ми и брат ми не се обръщаха никак към мен. В училище използваша фамилното ми име, което вече е друго, за щастие.

— Защо за щастие?

— Защото беше Батист, което е мъжко лично име. Странно е през цялото време да те наричат Батист.

Потръпнах. Настана тишина.

— Обаче това име ви дава право да покръствате^[1]. Така че сама можете да си дадете някакво име. Когато говорите на себе си, как се наричате?

— Никак. Вие да не би да се наричате някак си?

— Разбира се. Ругая се: „Батист, голям кретен си“.

Тя прихна.

— Наричате се Батист! Съвсем ви обърках с моите истории...

Измъкнах се, както можах.

— Как ви нарича Олаф?

— С едно шведско име.

— Вие харесвате ли го?

Тя вдигна рамене.

— Свикнала съм. Като изключим Батист, всички останали имена, с които ме наричат, ми харесват.

— Даже Гертруда?

— Гертруда не е лошо.

— Предпочитам Батист.

— Не обичам семейството си, така че не мога да харесвам това име. Пък и, знаете ли, приятно ми е всеки да ме нарича както иска.

— Все едно че сте на някаква временна работа.

— Точно така.

— Какво име ви избра Олаф?

— Няма да ви кажа. Не искам да повлияя на въображението ви.

Престорих се, че размишлявам, като я оглеждах внимателно, сякаш купувах картина. Стори ми се, че това ѝ доставя удоволствие. Разбрах я — тя искаше *ad libitum*^[2] да изживее онзи силен и уникален момент, в който човек, обикновено далеч преди да се е осъзнал като личност, получава име.

Всъщност вече бях решил. Това, което ме порази, бе, че инстинктивно и без да знам за тази безименност, вече я бях кръстил. Сякаш бях усетил потребността ѝ от име и я удовлетворявах с това, което вече ми бе станало близко.

— Зигрид.

— Зигрид — повтори тя, очарована. — Хубаво е.

— И Олаф ли ви избра същото име?

— Не.

— А кое избра той?

— Това не ви засяга.

— Значи пазите в тайна имената, които хората ви дават?

— Когато човекът ми е много близък, да. Олаф е мой съпруг.

— А от останалите имена, дадени ви от не съвсем близки хора, кое е най-щурото?

— Защо този въпрос ви вълнува толкова много?

— Не знам.

Тя размисли и накрая каза:

— Зигрид.

— Намирате, че отношенията ни не са близки?

Тя се засмя.

— Във всеки случай доволна съм, че избрахте шведско име. Много мило от ваша страна. Това показва, че ме приемате във вашия свят.

„Скъпа моя Зигрид, всъщност ти ме приемаш в твоя свят“, помислих си.

Когато тя се оттегли, намерих за несправедливо, че не мога да я последвам в стаята ѝ. „Непоносими са тези двойки, в които всеки спи в отделна спалня“, казах си. Но Зигрид не знаеше, че вече съм неин съпруг, не биваше да се избързва.

Легнах си, очарован от изминалия ден. Какво направих през него? Прочетох един отличен роман, спях, пих „Дом Периньон“ и „Кло Вужо“, ядох в прекрасна компания. Не може да се мечтае за по-хубаво прекарване. А най-вече опознах по-добре жена си. Мислех си, че съм женен за идеалната шведка, а се оказах съпруг на бивша наркоманка от Бобини, която бях нарекъл Зигрид и която такава ми харесваше още повече.

Обаче това, че фамилното ѝ име е Батист, ми се видя малко прекалено. Отново се върнах на хипотезата за заговор. Можеше ли да е случайност? На домофона срещу моя апартамент беше написано Батист Бордав. Дали пък покойният Олаф не бе решил да позвъни точно там, защото името му е било познато? Ако е било така, нямаше за какво да се тревожа.

Въпреки че бях спал дълго следобед, чувствах как сънят отново ме отнася. Няма по-неустойимо нещо от този унес, още повече че нямаше причина да му се съпротивлявам. Заспах спокойно.

[1] На френски думата означава „кръстител“. — Б.р. ↑

[2] По желание, по избор (от лат.). — Б.р. ↑

Четири часа по-късно мелодийка от десет ноти, изскочила дявол знае от кое кътче на паметта ми, прокълтя в главата ми. Уплашен, седнах на леглото и си дадох сметка, че това е номерът, избран от Олаф, преди да издъхне.

Ами ако е номерът на вилата? Близо до леглото имаше един телефон, но на него номерът не беше написан. Не смятах все пак да разследвам въпроса посред нощ. По-добре щеше да е да заспя отново, без да забравям звученето на номера. Надявах се, че споменът за него е достатъчно силен, след като ме събуди в четири часа сутринта. Уви, от опит знаех, че паметта е абсурдно нещо — тя дава информации, когато никой не се нуждае от тях, и си мълчи, когато сведенията са крайно необходими. Не умеех да нотирам. Как тогава да запиша мелодията?

Запалих осветлението. Взех лист хартия и молив. Отбелязах десет точки според височината на тоновете и ги свързах като съзвездие. Примитивна система за записване, но паметта понякога се задоволява и с най-дребната индикация.

Тези драсканици обаче очевидно не ми дадоха никаква сигурност, тъй като заспиването ми се оказа невъзможно. Абсурдната песничка от десет ноти се беше слепила с черепа ми, сякаш в главата ми бе разположен някакъв механизъм, който не можеше да бъде спрян. Това ми припомни петте ноти, които в „Близки срещи от третия вид“^[1] служеха за общуване с извънземните и които всички жители на Земята френетично свиреха, за да се свържат с марсианците.

А с кого исках да се свържа аз?

В един момент мелодията толкова ме изнерви, че нададох вик. Миг след това се запитах дали Зигрид ме е чула. Секунда по-късно изпитах надеждата, че ме е чула и вече тича към стаята ми по сатенен комбинезон, за да се осведоми за състоянието ми. Щях да кажа, че съм сънувал кошмар, и да я помоля да остане при мен, да постави нежната си ръка върху трескавото ми чело и да ми изпее приспивна песничка.

Всичко това не се случи. Помислих си да изкрещя по-силно, но не се осмелих. За да заглуша мелодията в главата си, започнах да си припомням *Strawberry Fields*, после *Enjoy The Silence*, после *Satisfaction*, после *Bullet with Butterfly Wings*, после *New Born* — тази какофония не ми помогна. Десетте глупави ноти неизменно изплуваха над Бийтълс, Депеш Мод, Роулинг стоунс, Смашинг Пъмпкинс и Мюз

като някакъв звуков плевел. Затова пък умората от тези усилия ме замая и отново заспах.

Събудих се в десет часа сутринта. Скочих от леглото, облякох белия халат и слязох долу. Извиках Зигрид, потърсих я с поглед. Вече не беше тук.

„В неделя си стоя вкъщи. Това е единственият ден от седмицата, в който ще трябва да понасяте присъствието ми“, ми бе казала тя. Днес беше понеделник.

Обезкуражен, отидох в кухнята. Беше приготвила кафе и купила кроасани. Върху лист хартия прочетох:

Скъпи Олаф,
Надявам се, че сте спали добре. Ще се върна
довечера към деветнайсет часа. Ако има проблем, обадете
ми се на мобилния 06...
Приятен ден.

Зигрид
Версай, 24/07/2006

Беше се подписала с името, което ѝ дадох. Питам се как ли го е възприела. На драго сърце бих ѝ се обадил, за да я попитам, но помислих, че няма да е подходящо важен човек като мен да си губи времето с подобни неща.

Бисквитка приближи и се втренчи в мен, докато ядях кроасаните. Подхвърлих ѝ парченца, които тя пренебрегна, сякаш искаше да се разбере, че няма да се задоволи с трохи от пиршеството. Опитите ми да я погаля по едрия гръб също останаха неуспешни. Това животно не обичаше непознати.

Както си пиех кафето, взех телефона, инсталиран в кухнята, и избрах 06. Това, което чух, не отговаряше на мелодията от тази нощ. Натиснах 01, което вече приличаше на нея. Същото би се получило може би с 04 и 07, но Олаф бе уточнил, че се обажда в Париж. Ако не беше излъгал, разбира се.

Беше едва десет и половина. Реших да продължа с телефона покъсно, а междувременно да се потопя във ваната. Ако бях Батист Бордав, щях да съм в офиса с колегите. Как съм могъл да загубя

толкова години от живота си с някаква дейност, за която едва си спомнях?

Оставих се да се размекна в горещата вода. Бях щастлив като суха гъба, наkisнатa във врящ бульон — сладостно възстановявах предишния си обем. Винаги ми е било жал за изсушените зеленчуци — що за живот е това, да си напълно лишен от влага? По етикетите винаги пише, че сухият продукт е запазил всички свои качества. Ако можехме да си поговорим с мукавения зеленчук, със сигурност щяхме да научим, че мнението му е по-различно. Да не можеш да изгниеш — каква досада!

Откакто се наричах Олаф, се чувствах някак си порест. Подобно на зрънцата грис поемах жадно околната течност. Ако продължаваше така, тялото ми щеше да изпълни цялата вана. А като се има предвид количеството скандинавски душ гел, което бях употребил, телесата ми щяха да добият сапунен вкус.

Когато и мозъкът ми започна да се напоява, излязох от ваната. По-добре щеше да е да съхраня централния компютър в добро състояние, за да избегна късото съединение. В огледалото видях, че съм придобил цвета на сварен омар. Облякох отново халата и слязох в хола. Там имаше музикална уредба, за която Батист Бордав не можеше и да мечтае. Шведите с техните високи технологии! Помислих си, че бях тук вече две нощи и един ден, а все още не бях чул никаква музика. Последният, пуснал диск тук, сигурно е бил покойният Олаф. Ако си приличахме, той сигурно не бе прибрал диска на мястото му. Установих това, като включих уредбата и натиснах *play*.

Сърцето ми заби силно при мисълта, че ще чуя последната музика, слушана от моя предшественик. От първите ноти пролича, че е класическа. Испитах облекчение от това, че ми бяха спестени шведски тъпотии в стил АББА. Скоро разпознах „Стабат Матер“ на Перголезе.

За да бъде моментът свършен, отидох да си наля чаша от снощното „Кло Вужо“. Върнах се на канапето и се отдадох на насладата от голямата музика и голямото вино.

Същото, което пиеха слисаните гости от „Угощението на Бабет“^[2] — явно северняците разбират от бургундско. Сбръчках вежди — последният, който ми беше говорил за бургундско вино, бе търговецът, позвънил точно след смъртта на Олаф. Възможно ли беше да съм купувал вино? И то бургундско? Батист Бордав нямаше толкова

изтънчен вкус. Прекалено много бургундско имаше в тази история. Това сигурно беше част от заговора.

Спомних си, че бях предвидил да издиря телефона на последния човек, с когото Олаф бе разговарял. Уви, „Стабат Матер“ заглушаваше мелодията в мозъка ми, който проявяваше добър вкус, предпочитайки Перголезе пред Франс Телеком. Все пак имах нужда от този музикален спомен, но как можех да го изровя от паметта си?

Отчаяно тъпчех на едно място. Няма по-трудно нещо от това да изтръгнеш от главата си някое просто припевче в момент, когато звучи музика, изпълнявана от възхитителен оркестър. Имах чувството, че правя разкопки в прекрасен град, за да извадя на бял свят най-обикновена махала. Тази абсурдна археология ме побърка окончателно.

Започнах да подвиквам все по-френетично: „Млъквай, Перголезе!“. Бисквитка презрително ме наблюдаваше. Изтичах на горния етаж да намеря драсканиците си от предишната вечер, които вече не ми говореха нищо. Бях отчаян.

Слязох отново. В кухнята попаднах на съобщението на Зигрид. Телефонният ѝ номер съвпаднаше с датата. Използвах този претекст, за да ѝ се обадя.

Тя отговори веднага.

— Случайно ли е — попитах, — че вашият номер съвпада с днешната дата?

— Не, променям номера си всяка сутрин. Така винаги знам коя дата е.

— Сериозно!

— Но, моля ви, Олаф, разбира се, че е случайно! Ако не ми бяхте казали, нямаше и да забележа. Само вие забелязвате подобни детайли.

— Така ли мислите?

— Да. Предполагам, че е професионална деформация.

Тя любезно прекъсна разговора. Питах се коя ли е професията, която може така да деформира мозъка. Таен агент? Да, един таен агент би обръщал внимание на подробностите. Параноята ми би била от голяма полза в контраразузнаването. Ако моят предшественик е приемал къщи тайни агенти, и той самият ли е бил такъв?

Мозъкът е хаотичен компютър. В главата ми зазвуча мелодията на десетцифрения номер. Винаги е така — информацията изникват,

когато вече не ги очакваме.

Отново се качих горе и обиколих стаите. В една от тях имаше бюро, сигурно беше стаята на Олаф. Седнах на писалището. При огромното количество телефонни номера, запаметени в телефона, щеше да ми е нужен цял век, за да открия мелодията.

Но аз имах време и нямаше какво друго да правя. Захванах се веднага. Щом някой номер започваше с 01 или 04, вдигах слушалката и го набирах, като спирах при първата разлика с търсената мелодия. Провеждах търсенето по азбучен ред. С облекчение установих, че на Б нямаше никакъв Бордав. Изглежда, че с Олаф нямаме общи познати, което си беше за предпочитане.

Винаги съм харесвал еднообразните, глупави занимания. Иначе как щях да работя толкова дълго в офис? Обичам да се чувствам деен, без при това мозъкът ми да е впрегнат в голямо усилие. Това е похубаво от безделието, тъй като освобождава от страховете. Най-хубавите мечти се раждат по време на глупави занимания. Този автоматичен пилотаж не пречи на сивото вещество да работи плодотворно — накрая мелодията от десет цифри ми стана толкова позната, че почти нямах нужда от клавишите, за да я чувам. Винаги съм се възхищавал на хората, които умеят да четат партитури и да разбират прелестта им, но сега бях горд и с моя малък напредък.

Понякога някое име задвижваше въображението ми и ме разсейваше. Десковяк Елжбиета. Това трябваше да е Елизабет на полски. Елжбиета, колко хубаво. Срещата с жена на име Елжбиета Десковяк подготвя духа за изненади. За разлика от Демаре Пол от следващия ред. Или пък някой телефонен код ме караше да се зачудя: 00/822, коя ли беше тази страна? Или още по-щурото 00 12 (479) — това сигурно беше някой малък тихоокеански остров. Значи и там имаше телефони? Представих си островитянина, спускащ се светкавично по кокосовата палма, за да вдигне телефона.

Като някое немирно хлапе, понякога изпитвах желание да завъртя някой от номерата. Нали не аз плащах сметката, от какво да се притеснявам? „Ало, как се казва вашата страна? Колко часът е при вас?“

Тези глупости забавяха работата ми. В 13:30 часа бях на буквата Е. Слязох в кухнята и си приготвих сандвич с кресон. Много е вкусно, но трябва добре да се почисти кресонът, иначе се хваща една ужасна

болест, от която се умира в страшни мъки. Подобни информации придават на кресона особен чар. Нещо като онази японска риба — фугу, която е за сашими това, което е руската рулетка за колективните игри.

Върнах се към указателя. Докато се хранех, бях забравил тоновете на клавишите. Трябваше да започна отново, като някой дебил, открил нова игра.

Изведнъж телефонът иззвъня. В паниката си не знаех какво да направя. Накрая вдигнах, за да сложа край на непоносимия звън. Беше Зигрид.

— Извинете ме, Олаф. Имате ли новини от мъжа ми?

— Не. Трябваше ли да вдигна телефона?

— Правете каквото искате. Вие сте си вкъщи.

Не знаеше колко е права.

— Звънях няколко пъти, но беше непрекъснато заето — каза тя.

— Така е — отговорих, доста притеснен. — Извинете ме.

— Няма защо.

— Безпокоите ли се за Олаф?

— Свикнала съм. Погрешно би било да се безпокоя, нали?

— Разбира се.

Затворих, засрамен от лъжата си. „Свикнала съм“, беше казала тя. Потвърждаваше ли това хипотезата за тайния агент? В коя друга професия човек изчезва, без да предупреди жена си?

Ами ако бях шеф на голяма мрежа в контраразузнаването? Тази идея ми хареса. Беше толкова далеч от лишената ми от мистерия персона. Но колко ли време можех да заблуждавам очарователната Зигрид?

[1] Филм на Стивън Спилбърг (1977), получил 2 „Оскар“-а — за операторско майсторство и монтаж на звукови ефекти — и многобройни номинации за други награди. — Б.р. ↑

[2] Датски филм (1987) на режисьора Габриел Аксел, удостоен с „Оскар“ и с наградата на Британската академия. — Б.р. ↑

Следобедът отмина неусетно. Бях нагласил един часовник да звъни в осемнайсет часа, за да съм сигурен, че няма да ме хванат в кабинета на Олаф как ровя из указателя му. Когато будилникът звънна, бях на буквата *И*, като идиот. Беше ме забавила буквата *Г* — Олаф познаваше ненормално голям брой хора, чиито имена започват с *Г*.

Все още по халат, отидох да се просна на канапето в хола. Работата ме беше изтощила. Този момент ми хареса — бях съпругът, който след дълъг работен ден очаква завръщането на съпругата. Радвах се, че пак ще я видя. Какво ли беше отишла да прави? Нямах право да я питам.

Когато чух вратата да се отваря, отидох да я посрещна. Ръцете на Зигрид бяха натоварени с пликове, носещи имената на известни магазини.

— Мога ли да ви помогна?

— Не, благодаря, не е тежко. Ще взема душ и идвам.

Легнал на канапето, се питах дали нещата наистина бяха такива, каквито изглеждаха. Наистина ли Зигрид прекарваше дните си в харчене на парите на Олаф из луксозните магазини? Можеше ли да се живее така? Наслаждавах се на тази неизвестност.

Когато тя влезе в хола, имах чувството, че е с чисто нова рокля. Защо ли помислих така, след като не познавах съдържанието на гардероба ѝ? Просто беше логично — беше обикаляла магазините и искаше веднага да покаже покупките си. А и изглеждаше като човек, който е облякъл нещо за първи път. Понечих да ѝ направя комплимент, но навреме си спомних, че трябва да привиквам с ролята на съпруг. Така че не казах нищо.

— Олаф още ли не се е обадил? — попита тя.

— Не. Зигрид, много добре знаете, че няма защо да се тревожите. Казах го с лека досада и тази грубост я успокои.

— Прав сте, колко съм глупава. Би трябвало вече да го знам.

„Да знае какво?“, помислих, без да кажа нищо.

— Искате ли да поизлезете? — попита тя.

Надуших клопка.

— А вие?

— Аз цял ден съм била навън. А вие не сте излизали от два дни. Може би ви се излиза.

— Не. Омръзнало ми е да съм все навън.

— Разбирам — каза тя с усмивка.

Изпитах облекчение.

— Много се радвам, че не искате да излизате. Толкова е хубаво тук.

— Вие май харесвате тази вила.

— Много я харесвам.

— Не намирате ли интериора малко...

Чудех се коя дума е най-подходяща. Не беше нито „кич“, нито „префърцунен“. Беше просто „противен“, но не можех да кажа това.

Тя мило сви рамене.

— Искате да кажете, че е различно от Бобини? И още как. Не разбирам от тези неща, знам само, че това тихо и луксозно място ме спаси.

— Ако можехте да избирате, щяхте ли да изберете тази вила?

— Нямам представа. Щастлива съм, че не са ме оставили да избирам, не знам дали съм способна на такъв избор.

— Олаф ли я избра?

— Не. Неговият предшественик.

Моят предшественик имаше предшественик.

— Олаф обича ли това място?

Не ми беше лесно да говоря за него в сегашно време.

— Не знам, не ми е казвал. Знаете ли, аз трябва да се насилвам, за да излизам.

— Защо се насилвате?

— Иначе изобщо не бих си показала носа навън. Бих си поръчвала неща от първа необходимост и бих живяла заключена тук.

— Това проблем ли е за някого?

— Пробвала съм вече.

— И какво се получи?

Тя тръсна глава, сякаш за да избегне темата.

— Аз лично от два дни не съм излизал и ако трябва да слушам вътрешния си глас, бих продължил.

— Моля ви, продължавайте! — каза тя ентусиазирано. — На ваше място бих направила същото.

— Не ви ли пречи моето присъствие?

— Напротив. Предпочитам го пред самотата.

— Разбирам. Аз или някой друг...

— Не исках да кажа това. Вие не сте първият колега на Олаф, който се настанява тук. Но сте различен.

— Как така?

— При другите се усеща, че са тук за почивка между две мисии. Като на хотел. Нищо не ги интересува и бързат да си тръгнат. Животът им е другаде. Забележете, че ги разбирам. Защо им е да придават значение на това място? А на вас като че ли ви харесва престоят ви тук.

— Така е.

— Радвам се. Къщата ви интересува, четете книги от библиотеката. Освен това сте първият, който не ми създава чувството, че съм хотелски персонал.

— Наистина ли?

— Да. Не искам да кажа, че колегите ви са неучтиви, разбирам, че не им се говори. Но откакто сте тук, имам усещането, че съществувам.

— Предполагам, че и в присъствието на Олаф се чувствате така.

— По-малко, отколкото с вас. Надявам се, че не ви изглеждам груба или неблагодарна, като казвам това. Олаф ме спаси, той се грижи добре за мен. Но вие се интересувате от мен. Или поне създавате такова впечатление.

— Наистина се интересувам от вас.

— Много мило. Имате толкова вълнуващ живот с огромни рискове, а проявявате интерес към една незначителна личност.

„Вълнуващ живот с огромни рискове.“ Да бе! Единственото вълнуващо нещо в живота ми бе смъртта на Олаф и срещата ми с неговата жена. Ако тя знаеше това!

— Вие сте тъкмо обратното на незначителна личност.

Спрях дотук — не исках да се увличам.

— Напротив, Олаф. Вижте само как минават дните ми.

— Нямам понятие как минават дните ви.

Радвах се, че най-после ще науча повече. Но точно този момент избра дебелият котка, за да застане пред стопанката си с възмутен вид.

— Гладна си, Бисквитке. Ще ти дам да ядеш.

— Не може ли по-късно?

— Не. Когато е гладна и не ѝ се даде веднага да яде, Бисквитка се качва на масата и събаря всичко. Не знам вече колко вази е изпочупила по този начин.

— Много хитро. Ако ме видите да чупя, да знаете, че трябва да ме нахраните.

Тя се засмя. Последвах я в кухнята. Бисквитка се нахвърли на своя четиризвезден пастет.

— Да отида ли за шампанско?

Лошите навици се възприемат бързо.

Докато тя беше в избата, нападнах котката.

— Глупачка. Тъкмо щеше да ми разкаже как прекарва дните си и госпожата дойде да си поиска дажбата.

Бисквитка не ми обърна никакво внимание. Триумфът ѝ бе смазващ.

Зигрид се върна с бутилка „Въов Клико“ в съд с лед.

— Предлагам през ден да прием по една „вдовица“ — каза тя.

Явно предвиждаше да остана дълго. Нямах нищо против.

— Не може ли да се върнем в хола? Шампанското не ми върви с миризмата на котешка храна...

— Прав сте — каза тя.

А и не исках да делея Зигрид с Бисквитка.

Тя напълни заледените чаши.

— За кого ще прием тази вечер? — попита тя.

— За Зигрид. За самоличността, която ви давам аз.

— За Зигрид — каза тя, преди да отпие с наслада и облекчение.

Изпих чашата на един дъх, за да набера смелост да подхвана отново:

— Преди котката да ни прекъсне, разказвахте как прекарвате дните си.

— Няма много за разказване — каза тя.

— Но вие дори не започнахте.

— Видяхте ме да се прибирам преди малко. Това не ви ли е достатъчно?

Имах чувството, че я притеснявам. Налях си втора чаша, като се питах за какво ли можехме да разговаряме. Коя тема нямаше да бъде опасна или смуцаваща?

Внезапно на младата жена ѝ се зави свят. Тя се извини и се излегна.

— Така е, когато се пие шампанско на гладно — казах аз. — Нищо не сте яли днес.

— Няма значение. Харесва ми, когато главата ми се върти.

Смехът ѝ подсказваше, че шампанското я е хванало. Моментът беше подходящ.

— Разкажете ми за вас, Зигрид.

— Малко може да се каже. Дори нямам име. Посрещам хората, които идват тук, и ги пазя в тайна.

— Себе си пазите в още по-голяма тайна.

— Сам знаете, че не е така, Олаф. Казах ви малкото, което може да се каже за мен.

— Може би тайната на един човек няма нищо общо с това, което има да се казва за него.

— Налейте ми една чаша, моля ви, и не ми казвайте, че това е неразумно.

Направих го. Тя седна, за да отпие. Изпи една глътка и тихо каза:

— Харесва ми, че животът ми, подобно на мен, няма никакъв смисъл и никакво значение.

— Никакво значение, добре. Но смисъл има. Вие сте смисълът на живота на Олаф.

Тя прихна.

— Нищо подобно.

— Той се е оженил за вас.

— Сам се досещате, че това е за пред хората.

Разбира се, че не — от нея го научавах. Но не можех да попитам за причините.

— Това не пречи на чувствата — импровизирах аз.

— Да. Той ме обича.

— И ви дължи много.

— Аз му дължа всичко.

— Вие посрещате мило гостите му, по себе си съдя.

— Това не е трудно.

— Трудно е. За първи път ме посрещат така добре.

— Учудвате ме. Бяха ми казали, че в Техеран хората са много гостоприемни.

Техеран? Работех в Техеран? Как да се овладее човек след такава информация?

— Не пазя почти никакъв спомен от Техеран — казах аз.

— Може би това е добре. Обикновено си спомняме за нещата, които шокират и смущават.

— Или очароват.

Тя се засмя. Питам се дали не прекалявам с нещо. Тя продължи:

— Работата ви не е за завиждане. Всички си имаме тайни, но ние поне сами решаваме какво да премълчим и на кого да кажем това, което решим. А вие не решавате сами. Представям си, че понякога разполагате с информация, за чието съдбоносно значение дори не се досещате. И трябва да рискувате живота си, за да предадете или скриете неща, които ви изглеждат маловажни.

Нещата се изясниха — без никакво съмнение бях таен агент.

Отвърнах престорено небрежно:

— Ние сме като всички останали — като журналиста, който коментира незначителни събития, като рекламния агент, който никога не купува рекламираните от него неща, като анорексичния готвач, като свещеника, който вече не вярва в Бог...

— Не съм мислила за това — каза тя, възхитена.

После напълни чашата ми.

— Защо избрахте тази професия, Олаф?

Много ми хареса, че ми зададе този въпрос. Явно тайният агент беше човек, на когото хубава руса жена сервира шампанско. Но тя очакваше сериозен отговор и аз се опитах да не я разочаровам.

— Наистина ли избираме сами, Зигрид? Това е съдба. Професията ни избира, а не ние нея.

— А как човек разбира, че е избран?

Отпих една глътка и се впуснах във висша импровизация.

— Всичко започва в детството, когато чувстваме, че възрастните знаят разни неизвестни за нас неща. Философски решаваме, че трябва търпение — когато пораснем, ще ги знаем и ние. Параноикът в нас обаче се досеща, че с възрастта няма да научим нищо и че ако искаме да знаем, трябва сами да търсим и крадем информация.

— Да, но това е активната страна на професията ви. Пасивната ми се струва много по-трудна и несправедлива.

— Какво наричате пасивна страна?

— Ами, пазенето на тайна. Как човек разбира, че е предопределен за това?

Усмихнах се, като открих, че спомен от детството може да ми послужи за идеален отговор.

— Докато сме съвсем малки, не можем да пазим тайна. Това е етап от израстването, както приучването да не правим пиш в гащите. Ако се замислим, двете неща са свързани. И по двата показателя се развих късно. Сам си давах сметка за това и исках да покажа, че вече съм пораснал. Родителите ми криеха от мен нещо от страх да не го разкрия пред по-голямата ми сестра. Обхвана ме истинска ярост. „Кажете ми и ще видите, че мога да мълча.“ На майка ми й омръзна и прошепна в ухото ми: „Сестра ти ще получи пиано за рождения си ден“. В продължение на десет секунди стоях като гръмнат, след което изкрещях: „Жюли, ще получиш пиано за рождения си ден“. Не знам защо го направих. Тайната изригна от устата ми като гейзер. Нямате представа колко подигравки отнесох. Родителите и сестра ми разказаха на всички тази история, като умираха от смях и казваха, че съм патологично неспособен да пазя тайна.

— Трогателна случка — каза Зигрид.

— Тогава не мислех така. Поболях се от срам. Така у мен се породих желанието да стана обратното — олимпийски шампион по пазене на тайна.

— И как се постига това?

— Започва се с дребни неща. По пътя към училище преместваш с пет метра една саксия, опряна до стената, без никой да те види. И си обещаваши: по-добре да умреш, отколкото да го кажеш на някого. Без значение, че останалите изобщо не се интересуват какво си направил. Така разбираши, че истинското опазване на тайната почива на вътрешното ти решение. Непрекъснато мислиши за това. Всяка сутрин, отивайки на училище, трепериши при приближаването на мястото — дали саксията е все още там, където си я преместил? Дали собственичката ѝ е забелязала своеволието и е върнала цветето на първоначалното му място? Когато забележиши, че то е все още там, където си го сложил, сърцето ти бие много силно.

— И как свършва историята?

— Не свършва. Идва ден, когато вече си пораснал, сменяши училището и минаваш по друг път, без да си разбрал какво се е случило с преместената саксия. Пробваш се в други тайни, не така абсурдни. Забождаши снимка на гола жена в класната стая, без никой да

забележи. И пак чувстваш, че е по-добре да умреш, отколкото да си признаеш тази смела постъпка. Разбираш, че си готов, когато преминеш към тайни, които вече не са измислени. Когато осъзнаеш какви големи неприятности те чакат, ако открият, че си разбил колата на директора.

— Нарочно ли?

— Не непременно.

Зигрид размишляваше върху думите ми. Доста бях горд с това, че можах да ѝ обясня генезиса на една професия, която не упражнявах. Питах се дали мога да го направя за всяка друга професия, когато тя каза:

— Много странно.

— Да — потвърдих, без да знам за какво говори.

— Нямах да повярвам, че шведи са нарекли дъщеря си Жюли.

Един глас се разкрещя в мозъка ми: „Видя ли, нищо не се е променило, откакто беше на девет години — все така не умееш да пазиш тайна! Още ли се гордееш със себе си?“. Това не ми попречи да се опомня светкавично.

— Няма нищо странно, родителите ми бяха франкофили.

— Но вас са нарекли Олаф.

— Защото бяха и патриоти. Ще стопля снощното ядене. Ще видите, че днес ще е по-вкусно.

Докато чаках водата за спагетите да заври, бърках фрикасетото, което бавно се втечняваше. Бисквитка, приключила с пастета, беше напуснала кухнята. Поднесох яденето.

— Не намирате ли, че месото е по-крехко, по-напоено с вкуса на гъбите?

— Да — каза тя учтиво.

Това ме подразни. Не можах да се сдържа и казах:

— Защо толкова много жени смятат, че са по-привлекателни, като не се хранят?

— Защо толкова много мъже смятат, че целта на жените е да бъдат привлекателни?

Заслужавах си го. Разсмях се от сърце.

— Не се насилвайте. Ще довърша чинията ви, ако това не ви шокира.

— Кой ви каза, че ще ми остане?

— Интуицията.

Наистина ѝ остана много. Тя ми подаде чинията си и аз изядох всичко без преструвки.

— Бих искала утре да дойдете с мен — каза тя.

— Имате нужда някой да носи покупките ви?

— Отивам в музея.

Исках да я попитам защо. Сетих се за моята телефонна мисия.

— Уви, невъзможно ми е — отговорих.

— Жалко, толкова много исках да дойдете с мен.

— Защо?

— Музеите са по-приятни, когато човек ги посещава в интелегентна компания.

— Много мило от ваша страна, но няма да загубите много, ако не дойда — в музеите никога не коментирам.

Не беше съвсем невярно, тъй като изобщо не ходех по музеи.

— Често ли ходите?

— Да. Да живееш близо до голям град и да не видиш музеите му е абсурдно, то е като да живееш в ранчо и да не яздиш кон, не намирате ли?

— Не знам откога не съм стъпвала в музей.

— И кой музей ще посетите?

— Музея на модерното изкуство и Двореца на Токио.

Почувствах се срамно облекчен, че ще избегна това посещение.

Преди да си легне, тя ме попита дали кроасаните от тази сутрин са ми харесали. Реших да бъда противен докрай.

— Предпочитам кифли със стафиди.

— Добре — каза тя невъзмутимо, преди да изчезне в спалнята си.

Спах чудовищно добре. Как беше възможно? Предишните нощи бях спал много, бях ставал късно — не можеше да се каже, че се бях преработил, така че безсънието би било най-нормалното последствие. Докато живеех вкъщи, за малко да кажа в себе си, бях абониран за него. А в тази версайска вила откривах как спи праведникът. При това нямах никакви основания да се смятам за такъв.

Излежавах се и се наслаждавах на невероятното усещане за съвършено отпочинало тяло. Душът отми миазмите на нощта. Напъхах се в халата и си помислих, че той ще бъде униформата ми още дълго време.

В кухнята ме чакаха кифли със стафили. Засмях се като дете, на което изпълняват и най-малкия каприз. Радостта ми нямаше да е пълна, ако не беше бележката на Зигрид: „Надявам се, че кифлите ще ви харесат“. Текстът не се различаваше от написаното предния ден, но ми допадна, че думите са пресни, от тази сутрин, като закуската.

Хапвах, тържествувайки, първо, защото беше вкусно, и, второ, защото в момента не бях на посещение в музей. Кафето избистри мислите ми. Какво толкова имах против музеите? Родителите ми ме бяха възпитали по-скоро добре — обичах литературата, музиката, но защо ли се бяха провалили по въпроса с музеите?

Опитах се да си спомня първия музей, в който бях влизал. Трябва да съм бил шестгодишен. Невъзможно ми беше да уточня дали това, което бях видял, беше индианско, китайско, европейско или африканско изкуство — объркана смесица от статуи, картини, изпочупени стомни и гробове. Със сигурност бяха стари неща, дори и когато ги наричаха модерни.

Мама не спираше да се прехласва и да ме пита за „впечатленията“ ми. Нямах никакво друго впечатление освен свързаното с постоянния ѝ оргазъм, който не бих могъл да наподобя, а още по-малко да изпитам. Но все нещо трябваше да отговоря, така че казвах: „Хубаво е“, и чувствах, че оценката ми е неуместна, особено когато се застоявахме пред възстановки на човешки жертвоприношения. Родителите ми обаче изглеждаха очаровани от моето отношение. Направих си извода, че и те мислеха като мен и че следователно имаха лош вкус.

В музеите се разнасяше миризма на мумии. Дори и да нямаше трупове — а в музейните зали обикновено има, тук мъртвецът се смята

за върха на шика — все пак смърдеше на смърт, но не на покъртителната смърт на гробищата или на страховитата смърт в битките, а на скучната смърт на официалните чествания.

Докато майка ми изпаднаше в екстаз при вида на тези вехтории, баща ми според мен се преструваше. Той разглеждаше въпросните сбирцини с разсеяна учтивост, освен когато четеше на висок глас музейните текстове. Това се потвърди, когато бях на десет години и разглеждахме някаква изложба на примитивно изкуство. В един ъгъл имаше отвратителни прътове с грозни цветни инкрустации. Татко се приближи до тази ужасия, навярно учуден, че изобщо може да се излага такова нещо. И прочете на глас: „Остров Самоа, резбовани колони. Жюли, Батист, елате да видите“. И добави без каквато и да било ирония: „Тези резбовани колони са наистина забележителни“.

Спомням си, че със сестра ми се спогледахме слисани. Баща ми беше говорил като професор Мортимър от комикса на Едгар-Пиер Жакоб^[1] при посещението в Каирския музей. Явно играеше неговата роля.

Всъщност за мен единственото интересно нещо в музеите беше поведението на моите родители. И техният неизменен коментар в колата по пътя към къщи: „Изморителни са тези изложби, но сме доволни, че децата ги посещават. Батист беше възхитен“. Културата почива върху недоразумение.

Накратко, ако музеите просто ме отегчаваха, нямаше да ги мразя. Нямам нищо против отегчението, но да се отегчавам, като се чувствам длъжен да проявявам интерес, си беше направо бедствие.

Когато приключих с кафето и с разсъжденията за музеите, се качих отново в кабинета. Отворих указателя на буквата *И* и пак се захванах със задачата си. Струваше ми се, че в телефонната слушалка изслушвам миналото на Олаф. Тази параноична анкета ми харесваше. Беше къде по-интересно от посещение в музей. Пръстите ми набираха цифрите и се спираха при първата усетена разлика с търсената мелодия. Изглеждах като крадец, който налучква тайния код на запечатана каса.

КЛИМНОПРС. Напредвах по-бързо от предния ден — усвоявах занаята. Трябва да се признае, че *К* и особено *О* бяха твърде кратки. Понякога се разсейвах, набирах номера до края, изчаквах сигнала и попадах на някой непознат. Затварях, като се извинявах за грешката.

Вече се бях превърнал в машина, изключена от реалността, когато познах мелодията. Вътрешната ми аларма се задейства и бързо затворих. Чий беше този номер? Sheneve Georges. Каква националност можеше да има човек на име Georges Sheneve? Нямах понятие. Как се произнася Sheneve? Шенев? Шеневе? Шьонев? А Georges дали е Джордж или добрият стар Жорж? Точно така — това беше име на стар човек.

Трябваше да се обадя на този тип, но нямах куража да го направя. В края на краищата това можеше да е просто някакво съвпадение. Пък и не бях стигнал до края на тефтерчето. От Sheneve нататък можеше да има и други номера с тази мелодия. Тези малко вероятни идеи със сигурност ми бяха подсказвани от моя страх. Не можеше да съм положил всички тези усилия напразно. Навярно Олаф се бе опитал да се свърже от моя хол именно с този Жорж Сенев.

Поех дълбоко дъх и набрах злокобната музика. Звъня дълго време. После натиснах копчето за повторно набиране — вече знаех, че няма телефонен секретар. Започнах да се надявам, че няма никого, когато отсреща вдигнаха. Беше жена.

— Ало?

— Добър ден, госпожо. Може ли да говоря с Жорж, ако обичате? Не се осмелих да произнеса фамилното име, за да не сбъркам.

— Кой го търси?

— Олаф Силдур на телефона.

Странно мълчание.

— Един момент, ако обичате.

Чух стъпките ѝ да се отдалечават. Имаше глас на около шейсетгодишна жена. Други стъпки приближиха. Сърцето ми панически заби.

— Не може да сте Олаф Силдур — каза един монотонен глас на възрастен мъж.

— Олаф Силдур съм — отговорих с възмущение.

— Олаф Силдур е мъртъв.

Щях да попитам „Откъде знаете?“, но се задоволих да повтора безстрашно:

— Олаф Силдур съм.

Тишина.

— Мога да се досетя кой сте. Внимавайте много, господине. Не се става така лесно Олаф Силдур.

Гласът му преливаше от иронични внушения. После затвори. Изкушавах се да звънна отново. Не знам защо, но първият ми рефлекс винаги е глупав.

„Внимавайте много, господине.“ Този сарказъм беше ясна заплаха. По-добре беше да бягам. Жорж Сенев със сигурност щеше да разбере откъде е дошло обаждането. Освен ако Олаф се беше погрижил да скрие номера си, което беше много вероятно. Но дори и без да разбере номера, Сенев щеше бързо да ме открие. Не беше нужна голяма хитрост, за да се разбере къде съм.

Три и половина. Нищо не пречеше да скоча в дрехите си, да изтичам до ягуара и да избягам в чужбина. Имах шведска лична карта, можех да се установя навсякъде в Европа, а защо не и в Швеция? Жорж Сенев не ми звучеше като шведско име. Там щях да съм на спокойствие и да започна нов живот.

Не помръдвах от стола. Защо тази нелепа инерция? При мисълта да напусна вилата натежавах с тонове. През вратата, която бях оставил полуотворена, се промъкна Бисквитка. С учудваща за обема си пъргавина тя скочи на бюрото и се настани върху указателя. Разбрах, че скоро няма да се премести оттам.

Животните ни отправят послания. Нейното не беше много трудно за разбиране: останеш ли, ето какво ще се получи от теб — една дебела котка. Тази прогноза ми се видя оптимистична. Ако целият риск се състоеше в това да се превърна в дебела котка, изкушението да остана беше голямо. Но повече рискувах да бъда убит от Жорж Сенев или някой друг от неговия кръг.

Не исках да напускам Зигрид. Това беше причината да чувствам, че не мога да тръгна. А ако я убедях да тръгне с мен? Това означаваше да ѝ призная истината. Но можеше ли тя да не знае, че Олаф е мъртъв, след като Жорж беше в течение?

Размислих, докато наблюдавах как коремът на Бисквитка се надига и спада в ритъм на съненото ѝ дишане. Този, който умря в къщата ми, дали наистина се казваше Олаф Силдур? Снимката от личната карта отговаряше на Олаф, но можеше да бъде и на някой друг. Не се бях усъмнил в нейната достоверност, но когато човек не е полицаи, таен агент или митничар, не подлага тези неща на съмнение.

Избрах си хипотезата, че моят труп беше наистина Олаф Силдур. В такъв случай откъде Жорж Сенев знаеше, че той е мъртъв? Олаф му се беше обадил от моя дом, Жорж беше идентифицирал номера и така бе разбрал адреса ми. Представих си как хората на Сенев пристигат на улицата ми, разбиват бравата, отварят вратата и откриват тялото. Дали смятаха, че аз съм го убил?

Невъзможно. По Олаф нямаше никакви следи от насилие. Но можеха да помислят, че съм го отровил. Без аутопсия тази хипотеза беше по-вероятна от безумната случайност трийсет и девет годишен тип да пукне без причина в апартамента на непознат човек. Идеше ми да изкрещя, че съм невинен.

Но ако всичко това се беше случило така, защо Жорж не беше съобщил на Зигрид за смъртта на мъжа ѝ? Трябваше да има друго обяснение.

Опитах се да си представя напълно нов сценарий, опирайки се на идеята за заговор. В навечерието на смъртта на Олаф мъжът, който ми разказа онези особени неща на приема у не знам кого си, е бил човек на Жорж Сенев. Неговите разсъждения са имали за цел да повлияят на поведението ми на следващия ден, за когато е била планирана смъртта на предполагаемия Силдур. Решили са да го ликвидират, като му инжектират към девет часа сутринта бавно действаща отрова. Дали му задачата да проникне в моя апартамент с някаква мисия и оттам да се обади на Сенев. Предвид обстоятелствата на смъртта му са предвидили, че ще избягам и че ако полицията намери тялото, аз ставам идеалният виновник. По този начин организацията е освободена от подозрението в убийство.

Защо аз? Защото бях на същата възраст, имах същия ръст, същия цвят коса, бях достатъчно откачен и достатъчно неуспял в живота — могло е да се отгатне, че ще се опитам да подменя самоличността си с тази на Олаф. Кой ли е предложил да ме изберат? Моите съседни, колегите ми, приятелят, който ме беше поканил на онова парти, все едно кой. Защо Силдур е трябвало да се обади на Сенев? За да го уведоми, че наистина е в моя дом.

Разтърсих глава. Да полудее човек. Мозъкът ми започна да произвежда хипотеза след хипотеза. Човекът, който предаде богу дух пред очите ми, е бил узурпирал идентичността на починалия Олаф Силдур. Аз пък узурпирах идентичността на един узурпатор на

идентичност, значи бях мошеник на квадрат. Да, но тогава Зигрид знаеше ли, че е вдовица? Друг вариант — абсурдно съвпадение на имена. Да речем, че в Швеция да се казваш Олаф Силдур е като във Франция да се казваш Дюпон. Значи недоразумение. Или пък някакъв дребен хитрец си е послужил с това съвпадение на имена, за да спечели пари. Този ли тарикат беше умрял в дома ми? Или някой от онези, които самият той бе мамил? Зигрид чия вдовица беше? Не, не, не. Оня тип беше симулирал смъртта си и всъщност беше крадец. А светският лъв от предната вечер ми бе подсказал как да се държа, за да може приятелят му хубаво да ме ограби. В такъв случай защо бе избрал бедняк като мен? Смешна работа. Тази поредица от случайности нямаше нито начало, нито край. Не е имало никакъв подтекст в думите на Жорж Сенеф по телефона. Познавал някой си Олаф Силдур, който бил починал. Е, и? Беше ми заявил, че няма да се превърна в него, което си е напълно очевидно, и само един параноик би видял в това някаква заплаха. Бисквитка ми подсказа най-подходящото действие — да си легна и да заспя.

Така и направих. Отидох до канапето в хола, където така сладко си бях поспал следобедно предния ден. Излегнах се. Помислих си, че ако трайно следвам този режим, наистина ще стана дебела котка, както ми бе подсказала Бисквитка. Тези мисли улесниха прехода ми към съня.

Когато се събудих, видях Зигрид да седи на пода до канапето и да ме наблюдава с нежност. Протегнах се и казах първото нещо, което ми хрумна:

— Гладен съм.

Тя се засмя.

— Спане и ядене. Ще ви нарека Бисквитка номер две.

— Странно, че казвате това. И аз си го мислех, докато заспивах.

— Знам, че сте гладен, но не бихме ли могли първо да изпием нашата традиционна бутилка шампанско? То си е храна.

— Съгласен. При условие че после ще вечеряме.

— „Рьодерер“, отлежало?

— Защо не.

Докато тя отиваше към избата, се питах как беше възможно вече да съм така разглезен, че перспективата да пия отлично шампанско в компанията на една красавица да ми изглежда като нещо напълно естествено. Докато всъщност би трябвало да яхна ягуара, за да избягам от Жорж Сенев. Отказах се да разбирам какво ми се случва. В приемането на естествения ход на събитията — особено ако те се състояха в пиене на шампанско с млада и хубава жена — бях много силен. В живота ми се редуваха сцени на параноя и на сладостно вцепенение.

Сега настъпваше часът на удоволствието. Зигрид се върна с бутилката. Отвори „Рьодерер“-а от 1991 година и наля в заледена чаша, която ми подаде. Ромонът на леещо се шампанско предвещаваше щастие. Беше хладна лятна вечер, моята домакиня носеше къса рокля, която разкриваше достойни за една скандинавка крака. Предостатъчно, за да прихване човек стокхолмския синдром. Вдигнах чаша („За Бисквитка и нейния светъл пример“) и отпих от мехурчестата версия на златото.

— Харесва ли ви? — попита тя.

— Става.

Тя се засмя.

— Изглеждате ми много щастлива — казах ѝ.

— Изложбата в Двореца на Токио ме разтърси.

„Надявам се, че няма да ми досажда с приказки за музея“, помислих си. Глуха за вътрешния ми протест, тя каза:

— Изложбата се казва „Един милиард години — една секунда“. Посветена е на времето.

— Без съмнение, при това заглавие — казах с досада.

Без да обръща внимание на забележката ми, Зигрид продължи:

— Една от експозициите ме потресе. Запазена ѝ е цяла зала. През 1897 година експедиция с балон си поставя за цел да прелети над Северния полюс. Участниците — двама мъже и една жена — трябвало да направят филм и снимки с научна цел. На третия ден контактът с тях прекъснал, не можели да ги локализират и загубили следите им. Изминали трийсет години. Случайно намерили труповете им в някакъв залив, където балонът бил паднал. Жената все още държала камерата, с която снимала до последния момент.

„Сигурно студът е вдървил ръката ѝ, иначе е щяла да хвърли камерата“, помислих, като се питах защо ли забелязвам подобни детайли.

— В тази зала прожектират непрекъснато нейния филм. Впрочем не се вижда нищо. Картината показва безкрайна белота, напръскана с черни петна, които специалистите странно определят като визуален шум — вероятни щети, нанесени от времето и студа върху лентата. И толкова. Останах два часа да гледам филма. Може би черните петна са следи от разяждане, но аз знам, че тази жена е снимала безграничната белота. Никога не съм била така трогната от някой филм. Едно човешко съществуване, вместо да се опита да се спаси, е предпочело да остави свидетелство за последните си часове.

— Намирате, че това е добре? — казах, като си давах сметка, че подобно поведение напомня моето, само дете не снимах.

— Не знам, но разбирам тази жена. Без съмнение тя е смятала, и с основание, че няма смисъл да се опитва да се спаси, като се има предвид мястото. Не е ли прекрасно, че е снимала? Представям си, че е била изумена от този свят от белота, който е искала да обезсмърти. Сигурно се е надявала, че когато открият трупа ѝ, ще прегледат лентата. Последното желание на обречената жена е било да сподели чувствата си. Обичам я тази авантюристка. Каква вяра в човека трябва да имаш, за да вложиш последните си сили в толкова крехко наследство! Най-хубавото е, че нейната вяра се е оказала основателна. Нещо повече — тя със сигурност не си е представяла, че филмът ѝ ще бъде прожектиран непрекъснато в една от залите на Двореца на Токио.

— Е, в рамките на една временна изложба — казах аз снизходително.

— Тази история ме помирява с човечеството — заключи Зигрид със сълзи в очите.

Разбрах емоцията ѝ, но не исках да се разчувствам. Разполагах с неизброими средства за разрушаване на вярата ѝ в човечеството — можех да ѝ разкрия, че светейшият ѝ съпруг е работил за мрежа от престъпници, които сега искат да ме унищожат, че ние с нея сме пионки в една афера, за която не знаем нищо, и че единственото извинение на съпруга ѝ е неговата смърт.

Напълних чашите и я попитах:

— Ако тази нощ беше последната в живота ви, какво бихте направили?

Тя се усмихна.

— Няма да снимам. Не е интересно да се снима интериор на вила.

— Бихте ли се спасили с бягство?

— Ще бъде ли спасение да избягам?

— Да речем, че да.

Тя вдигна рамене.

— Не чувствам положението да е спешно.

Добих сериозен вид.

— Зигрид, гарантирам ви — ако не избягаме тази нощ, утре ще бъдем мъртви.

Тя се засмя.

— Даже и да приема вашата измислица, пак няма да успея да се уплаша. Моето съществуване е без значение. Все едно ми е дали ще умра.

— А че може аз да умра?

— Вие сигурно знаете какво правите.

Дали се шегуваше, или беше разбрала сериозността на моето предупреждение?

— Мисля, че в тази вила има някакво проклятие, което ви прави бездейни.

— Нямате представа колко сте прав — заяви тя. — Защо смятате, че се насилвам да прекарвам дните си навън, от сутрин до вечер? Защото иначе ме обхваща сладостно бездействие, от което не виждам защо трябва да се отказвам.

— А защо тогава се отказвате?

— Защо Одисей и неговите хора искат да избягат от Острова на лотофагите^[2]?

— Винаги съм намирал, че са постъпили погрешно. Особено като знаем какви перипетии ги очакват! А са могли да останат до края с тези блажени, унесени хора!

— Но тогава Одисей не би се върнал при Пенелопа.

— Според мен пред вас не стои такъв проблем.

— Да поставим въпроса обратно — защо да не излизам всяка сутрин?

— За да стоите с мен.

Тя избухна в смях.

— Моята компания би ви омръзнала.

— Кой говори за компания? Нямам нужда непрекъснато да бъдете до мен. Желая само да сте тук, да чувствам, че сте във вилата, да ви чувам как живеете.

„Без да говорим за сигурността, която това би ми гарантирало“, помислих си.

— Така или иначе, вие няма да останете тук сто и седем години — каза тя.

— А бихте ли искали?

— Да, но знам, че е невъзможно.

— А ако реша да остана, какво би се случило според вас?

Тя ме погледна объркана.

— Колегите ви може да ви потърсят.

— Мислите ли?

— Така ми се струва. Доколкото разбрах, вие не правите това, което бихте искали.

— А ако просто се крия тук?

Тя замълча за момент и после каза тържествено:

— Ако се криете тук, няма да ви издам.

Това си беше споразумение.

— Какво предпочитате — да заминете далече с мен утре или да ме укривате във вашата вила?

— Да заминем къде?

— Можем да караме до Дания и оттам да пресечем островите, за да отидем в Швеция.

Тя изглеждаше изкушена. Аз леко треперех. След като размисли, каза:

— Предпочитам да останем тук и да се крием.

„Смело момиче“, помислих си.

— Надявам се, че не ви разочаровам, но искам да съм тук, когато Олаф се върне.

Него пък го бях забравил.

— Не се страхувайте, когато той бъде тук, ще ви скрия и от него.

Никак не ме беше страх.

— Защо правите това за мен? — попитах.

— Вие сте първият човек, който се интересува от мен. Даже съпругът ми никога не се е интересувал толкова от мен.

— Значи утре сутринта няма да излезете? И ще бдите над мен?

— Наистина ли искате това?

— Да — казах, засрамен, че се държа като дете, което моли майка му да остане при него.

— Така да бъде.

Усмихнах се. Изведнъж тя придоби тревожен вид.

— Какво ще правя по цял ден?

— Това, което правим.

— Но ние не правим нищо.

— Не е вярно. Прием.

Тя напълни чашите и тръсна глава.

— Ще прекарваме времето си в пиене?

— В пиене на отлично шампанско — няма по-добро занимание.

— Колко седмици искате да живеем така?

— Вечно.

— Какво ще стане с нас?

— Ще видим.

[1] Едгар-Пиер Жакоб (1904–1987) — белгийски писател и художник, автор на комикси, най-известният от които е „Мортимър и Блейк“ — Б.р. ↑

[2] Лотофаги — ядящи лотоси. Митологично племе, което се хранело с плодовете на дървото лотос, като всеки, който хапнел от тези плодове, забравял миналото си и оставал на острова. — Б.р. ↑

Новият живот започна от следващата сутрин.

Събудих се късно след скандално добър сън. Полежах малко в леглото, като се питах, колкото да си доставя удоволствието да се потревожа малко, дали Зигрид е удържала на думите си. Взех душ, облякох халата и слязох долу. В кухнята Зигрид ми подаде чаша кафе.

— Вие сте тук — казах с такова задоволство, че тя засия.

— Шампанското вече е в хола.

— Само аз ли спях толкова много?

— Не. Това е част от проклятието на тази къща. Навивам часовника, иначе не мога да се събудя до чудовищно късни часове, като Бисквитка.

— Аз пък реших, че Бисквитка ще бъде моят духовен водач.

— Ако искате, ще ѝ сипвам шампанско в паничката.

Припомних си, че холът можеше да бъде наблюдаван от улицата. Зигрид премести шампанското в кухнята.

— В колко часа започваме? — попита тя.

— В единайсет. Това е проблемът с шампанското — не е подходящо за рано сутринта.

— Пробвали ли сте?

— Да, така е и с виното, уискито, водката и бирата — не се получава.

— Бира сутринта? Защо сте пробвали такова ужасно нещо?

— Права сте, това е най-гадното. Беше от възхищение към Буковски^[1], който се буди още здравата наквасен и веднага изпива една бира. Бързо се отказах да му подражавам. Той е бил герой.

— Искате да кажете, алкохолик.

— Герой на алкохолизма. Пиел е храбро. Поглъщал е огромни дози гаден алкохол и после е пишел прекрасни страници.

— И вие ли искате да пишете?

— Не. Искам да бъда с вас.

— Искате да видите докъде ще ни доведе алкохолизмът?

— Човек не може да стане алкохолик, ако пие само шампанско.

Зигрид ме изгледа скептично.

В единайсет часа тя отвори една „вдовица“. Първите глътки ме парализираха от удоволствие. Мълчах, затворил очи, така че насладата да отекне в цялото ми същество.

— Вие имате едно прекрасно качество, Зигрид — знаете да пиете. Това не се среща често при жените.

— Значи не ги познавате добре. Женен ли сте, Олаф?

— Не. За първи път ми задавате недискретен въпрос.

Тя млъкна виновно. Напълних отново чашите, за да изляза от неловкото положение.

Има един момент, някъде между петнайсетата и шестнайсетата глътка шампанско, когато всеки се чувства аристократ. Този миг убягва на хората по една твърде глупава причина — те толкова бързат да се напият, че удавят в алкохола крехкия стадий от опиянението, на който им е дадено да се почувстват благородници.

[1] Авторката вероятно има предвид американския поет и писател Чарлз Буковски (1920–1994), известен и с живота си на бохем. — Б.р. ↑

Три часа по-късно Зигрид отваряше третата бутилка. Лекият хлад помежду ни беше изчезнал.

— По една бутилка на час е добър ритъм.

— Вие не сте пиян. Във вашата професия сте свикнали да пиете.

— Разбира се. Тези, които не могат да пият, не се допускат сред нас.

— И аз не съм пияна. Само пийнала. Забелязахте ли колко сладостна е всяка глътка?

— Наистина. Обикновено настъпва един момент, в който шампанското престава да ни харесва, и преминаваме към червено вино или уиски. А ние с вас се възползваме от всички добри страни на шампанското, без да ни се налага да понасяме лошите. Струва ми се, че си влияем взаимно като аметисти.

— Какво общо имат аметистите?

— Аметист означава „който отблъсква пиянството“. Придавали това свойство на въпросния камък. Древните пияници не се разделяли с техните аметисти.

— И ефикасно ли е било?

— Не мисля. В днешни дни всеки си има своето повече или по-малко противно средство за подготовка преди голямо пиене — изпиване на олиото от рибна консерва или на два аспирина, разтворени във вода и зехтин.

— Какъв ужас!

— А на нас ни е достатъчно да сме заедно. Сякаш щом го погълнем, превръщаме шампанското в сила.

— Как се обяснява такъв странен феномен?

— Не знам. Да изпием още една бутилка, за да си изясним въпроса.

Така изминаха часове. Бях прекалено погълнат от наблюденията ми върху ефекта от шампанското, за да броя бутилките.

Континентите притежават водораздели — мистериозни терени, откъдето реките решават да потекат на изток или на запад, на север или на юг. Човешкото тяло разполага с винораздел за шампанското — още по-мистериозно географско място, откъдето златното вино престава да тече към интелигентността и се насочва в коя да е посока.

Бяхме стигнали до стадия на мистицизма. В Библията е казано: „От онова, което препълва сърцето, говорят устата“^[1]. Вече разговаряхме съгласно светите писания.

— Света Тереза от Авила е права: „Всичко, което се случва, е прекрасно“. Да вземем горещото време например, не разбирам защо хората се оплакват от него. Жегата е прекрасна.

— Особено ако човек не работи и пие литри изстудено шампанско.

— Кой ви каза, че не работя? Истината е, че най-после успях да реша основния проблем на хората — уплътняването на времето. И ви спасих, Зигрид, от този фалшив проблем. Вие правехте какво да е, за да бъдете заета — пазаруване, посещения на музеи. Всъщност, повярвайте ми, времето не трябва да се уплътнява. Човек не трябва да се занимава с нищо, човек трябва да е свободен.

— При условие че има пари.

— Вие имате кредитната карта на Олаф, нали?

— Да. Не знам колко има на сметката му. Веднъж го попитах, той ми отговори: „Много“. Когато тегля пари, банкоматът не ми дава наличната сума.

— Кредитната карта на Олаф е като маслото на вдовицата^[2].

— По повод вдовицата ще отида да взема една от избата.

Зигрид вървеше стабилно, независимо от главозамайващите точета и алкохолния градус. Върна се, все така без да залита, и отвори бутилката със сигурни движения.

— Не сте ли пиана, Зигрид?

— Пиана съм. Но знам, че не ми личи.

— По какво би могло да се разбере, че сте пиана?

— По това, че престава да ме е страх.

— От какво?

— Нямам идея. През цялото време ме е страх, мисля, че това е част от живота.

— И само шампанското може да разсее този страх. Шампанското съдържа етанол, който отлично чисти петна. Може да се заключи, че страхът е петно. Да пием, Зигрид, за да се изчистим.

Пресуших чашата си. Ледените глътки уголемиха главата ми.

— Ами ако страхът е първородният грях, Зигрид? И пианството е средството да си върнем света отпреди грехопадението?

— Походете малко, Олаф.

Станах, понечих да направя една крачка и се свлякох на пода.

— Виждате ли, това е светът след грехопадението.

— Но вие, Зигрид, можете да ходите!

— Искате ли да ви помогна да се изправите?

— Не, добре ми е така.

Подът на кухнята беше приятно хладен. Изпаднах в нещо като сладостна кома. Последното ми усещане бе свързано с въртенето на Земята.

[1] Свето Евангелие на Матей, 12:34. Библия, изд. на БПЦ. — Б.р.

↑

[2] Препратка към чудото, извършено от пророк Елисей, благодарение на когото съдът с маслиново масло на една бедна вдовица винаги оставал пълен, колкото и да отливала от него. — Четвърта книга Царства. Библия, изд. на БПЦ. — Б.р. ↑

Стъпките на Зигрид пробиха съня ми. Очарован от идеята да видя глезените ѝ, отворих очи и се озовах нос срещу нос с Бисквитка, която ме разглеждаше с отвращение.

— Ще нахраня котката и ще ви приготвя вечеря. Как се чувствате, Олаф?

— По-добре от всякога.

Изправих се без особено затруднение и отидох да погледна през прозореца. В края на юли ранната вечер беше светла като ден. Беше горещо, хората се потяха и страдаха, докато аз си стоях в хладната вила и пиех студено шампанско. Не бях усетил жегата и за секунда.

Този тип, който ме наблюдаваше от улицата, сигурно беше някой завистник. Разбихах го. И аз на негово място бих си завиждал. Той дори не знаеше с какво вълшебно същество си прекарвам дните. При мисълта за завистта на воайора радостта ми достигна върха си. Като се замислим, радостта от чуждата завист е достатъчна, за да развенчае напълно човешкото същество.

Заразглеждах човека, като го обвинявах за низостта на чувството, което събуждаше у мен. Без съмнение воайорите не обичат да бъдат наблюдавани, но този не изглеждаше обезпокоен. Спокойно остана на мястото си. Друг един тип се приближи до него и му подаде сандвич. Докато ядяха, двамата мъже не откъсваха поглед от мен.

„Поне да ми бяхте подхвърлили няколко фъстъка“, помислих си. Пияният ми мозък бавеше подаването на сигнала за тревога. По дяволите, навън дежуряха копоите на Жорж Сенев. Откога ли?

Избягах в кухнята, която не се виждаше от улицата.

— Приготвям салата от ягоди, моцарела и домати. По-хубава е от класическата само с домати.

— Идеално.

Тя не забеляза, че гласът ми звучи фалшиво. Още по-добре. Не трябваше да ѝ казвам, че ни наблюдават. Това разкритие би повлякло след себе си други и постепенно щеше да се стигне до смъртта на Олаф.

— Защо да не вечеряме в кухнята? — предложих.

Не прозвуча никак естествено.

— Но ние винаги се храним в кухнята — отговори тя, учудена.

Спешно трябваше да променя поведението си, иначе тя щеше да заподозре, че има някакъв проблем. Седнах със съзнанието, че вече бе

късно да се бяга. Нямахме никакъв избор. Последната мисъл ме успокои. Докато се надявам на някакво спасение, съм нервен, страхувам се. Когато разбере, че няма такова, ставам спокоен като дзенбудист. И очарователен. След като катастрофата приближаваше с пълна скорост, не ни оставаше друго, освен да се наслаждаваме на живота.

Зигрид сложи чиниите на масата, както и кошничка с хляб.

— Ходих да взема бутилка „Круг“ — каза тя, посочвайки съда с лед. — Към тази салатата, подправена със зехтин и босилек, червеното вино не върви, а пък не обичам бяло.

— Правилно сте постъпили. Защо да прием нещо различно от шампанско?

— Не ви ли е страх, че ще ви омръзне след количеството, което изпихме днес?

— След като имаме желание.

— Така е. Човек трябва да се вслушва в желанията си.

Отворих бутилката и си помислих, че тази фраза може да ме отведе далеч. Благоговейно отпих една глътка — все пак ставаше дума за „Круг“ от 1976-а.

Зигрид седна на масата срещу мен и започна да се храни.

— Не съм сложила сол, заради ягодите. Можете да добавите черен пипер, ако искате.

Набързо изпразних чинията си. Това предястие не уталожих глада ми.

— Нима вече свършихте? — възкликна моята домакиня, която се хранеше отчайващо бавно.

— Да. Вие сигурно няма да сте гладна след салатата?

— Сигурно.

— Така че не трябва да ви чакам, ако искам да ям още.

Тя се засмя на моята лакомия. Отидох да взема провизии от хладилника и ги стоварих на масата. Залапах шунка, кисели краставички, тарама, херинга, мариновано сирене. Обсадата беше засилила апетита ми.

Зигрид аплодираше като на спектакъл. Бяхме в отлично настроение.

— Били ли сте вече обсадени двамата с Олаф в тази вила?

— Обсадени?

— От лоши, които са ви шпионирали и са ви пречели да излизате?

Тя избухна в смях.

— Уви, не.

— А ако си представим, че сме в такава ситуация?

— Защо?

— Така е по-интересно. Животът има нужда от измислици. Децата го знаят най-добре.

— В Двореца на Токио се предлагат подобни идеи.

— Ето, ще последваме примера на Двореца на Токио и ще си направим хепънинг. Целта ни е да не можем да бъдем наблюдавани от улицата.

— Това означава да забравим за хола.

— Да го забравим. Да се качим в стаята ви.

За да ѝ попреча да размисли, сложих в ръцете ѝ двете чаши, взех съда с шампанското и се отправих към стълбите. Когато тя отвори вратата на стаята си, влязох вътре с конспиративен вид.

— Сигурен ли сте, че всичко това не е просто метод за проникване в стаята ми?

— Вижте, Зигрид, ако исках да вляза в стаята ви, щях направо да ви го кажа.

— Вашата стая гледа към улицата, оттам би било по-удобно да следите положението — каза тя, като сбърчи вежди.

— Мислите ли?

— Знаете го много добре, Олаф. Измислили сте този сценарий, за да прекарате нощта с мен.

— Какво си въобразявате?

— Знам какво говоря. Шведските нрави са много по-свободни от нашите.

Сетих се за презервативите, намерени в джоба на покойния ѝ съпруг. Като не знаех какво да кажа, напълних чашите и ѝ подадох нейната.

— За какво прием? — попита тя саркастично.

— За уважението ми към интересната личност, която ме приема тук.

— И как смятате да ме уважите?

— Като не правя нищо, което не желаете.

— Познати са ми тези похвати.

Беше абсолютно необходимо да останем заедно тази нощ. Не знаех какви са намеренията на тези, които ни обсаждаха, знаех само, че искам да предпазя Зигрид. От друга страна, не исках да я тревожа с предупреждения за опасност. Имаше ли друг начин да остана до нея освен да се правя, че я ухажвам?

Гледах я право в очите.

— Зигрид, искам да спя при вас. Обещавам ви да не се възползвам от ситуацията.

— Защо да ви позволявам това?

— Защото съм във вашата стая. Ако се отдалечите дори за пет минути, дори в съседната стая, ще ми липсват. Напълно сериозно се питам как бих могъл да живея без вас. Не виждам в поведението ми да има нещо осъдително. И не смятам да ви изнасилвам, освен ако сама не пожелаете.

— Какво да отговоря на такива ужасни приказки?

— Ще видите, че всичко ще бъде както казвам. Съвсем естествено. Първо ще довършим тази бутилка „Круг“, защото имаме усет към хубавото, после ще си легнем като брат и сестра. Ще ми дадете някоя пижама на Олаф.

В пижамата на мъртвия можех да плувам. Зигрид беше сложила сатенена нощничка на сатенени нощнички.

— Нощничка в нощничката — отбелязах. — Като разказ в разказа.

— Лягам от лявата страна на леглото.

Тя се пъкна под завивката и скоро заспа. Ако съществуваше план за съблазняване, той пропадна. На пръсти отидох до моята стая, без да паля лампата, за да видя дали продължават да ни наблюдават. Не беше още черна нощ, така че ги забелязах — стояха на поста си.

Върнах се в стаята на Зигрид и влязох в леглото ѝ. Колко време щяхме да издържим така? Изразът „да живееш ден за ден“ добиваше конкретен смисъл.

Лекото ѝ дишане приспа и мен. Събуждах се няколко пъти по физиологични нужди. Когато се връщах в леглото, се наслаждавах на ситуацията — Зигрид спеше като ангел, след малко щях да заспя и аз. Опасността наистина ме тревожеше, но не ми причиняваше безсъние.

Всеки път заспивах, сякаш се опитвах да издигна стена от самата материя на съня.

Когато се събудих, Зигрид не беше в леглото. Изхвърчах от стаята, като я виках паникьосан.

— Тук съм, ще донеса закуската в леглото — отговори тя.

Успокоих се и се напръсках с ледена вода. Чух да се отваря вратата към улицата. Изтичах до прозореца на моята стая и видях младата жена да пресича малката градина и да проверява пощенската кутия, без да забележи двамата, които я наблюдаваха. После се прибра и заключи вратата. Отдъхнах си.

Върнах се в леглото. Зигрид донесе едно плато.

— Препечени филийки с портокалов конфитюр — добре ли е? Или да изтичам до хлебарницата за кифли със стафиди.

— Така е чудесно.

Сипах ѝ чаша кафе, предложих и филийка, която тя отказа, и опитах конфитюра, богат на портокалови корички.

— Очевидно моето присъствие не ви е попречило да спите — казах аз.

— Нито пък моето на вас.

— Ходили сте да вземете пощата. Отсега нататък никакво показване навън, нали? Не забравяйте какво решихме вчера.

Тя вдигна поглед към небето, като че ли беше чула дете да говори глупости. Докато отваряше писмата, аз ядях и си мислех за моята парижка пощенска кутия — дали беше препълнена, или беше все така празна, както докато бях там? Пътьом отбелязах, че кореспонденцията е подвластна на закона за всемирната гадост — когато човек очаква външният свят да прояви интерес към него, тя изглежда несъществуваща, а когато търсим покой, направо ни затрупва.

Препечените филийки се топяха в устата ми. Никога не бях ял толкова много на закуска като в тази вила. Сигурно заради отличния сън. Украсявах с конфитюр поредната филийка, когато забелязах, че Зигрид ме гледа ужасена с някакво писмо в ръка.

— Лоши новини? — попитах с изкуствен глас.

— Кой сте вие?

Как не бях помислил за това? Копоите ѝ бяха разкрили истината в епистоларна форма. Но коя истина?

— Зигрид, вие знаете, че в нашата професия сме задължени да пазим тайна.

— Олаф е мъртъв! Вие сте убили съпруга ми!

— Не! Видях го да умира пред очите ми, но нямам нищо общо. Той получи сърдечна криза в дома ми.

— Ако беше така, щяхте да ми го кажете.

Естествено. Какъв идиот!

— Зигрид, кълна ви се, че това е истината.

— Колкото е истина, че се казвате Олаф, нали?

Притиснат до стената, реших да играя открито.

— Казвам се Батист Бордав, французин съм, на трийсет и девет години. Нямам идея кой беше мъжът ви и каква точно беше професията му. В събота сутринта той звънна на вратата ми — защо на моята? — за да използва телефона ми и после умря. Паникьосах се, не повиках полицията. Понеже животът ми не заслужава да бъде наречен живот, реших да приема самоличността на Олаф. Отидох на адреса, отбелязан в документите му, просто от любопитство. Останалото го знаете.

— Не, не го знам. Какво правите тук?

— Пия шампанско, гледам ви, ям, почивам си.

— Не ви вярвам. Ровили сте в нещата на Олаф.

— Така е.

Обясних ѝ за мелодията, която ми беше позволила да идентифицирам загадъчното телефонно обаждане на починалия.

— И твърдите, че не сте от професията?

— Бих бил поласкан, ако мислите, че съм.

— Ако не беше дошло това писмо, какво щеше да стане?

— Нищо. Знаем, че е странно. Никога не съм бил така щастлив, както съм сега с вас. Ако проклетото писмо не беше сложило край на този прекрасен живот, щях да си пожелаая той да трае вечно.

— И нямаше да ми кажете за смъртта на съпруга ми?

— Струва ми се, че държите на него — това щеше да наруши нашата идилия.

— Нашата идилия?

— Ами да, така се казва, когато две същества са очаровани едно от друго.

— Говорете само за себе си.

— Сега може и да ме презирате, но имаше моменти, които доказват, че съм прав.

— Аз съм учтива, а вие — суетен. Това е обяснението.

— Зигрид, не мога да ви позная.

— А аз какво да кажа!

— Хайде, нека не се караме точно когато трябва да действаме.

Двете горили отвън ни дебнат от оня ден. Какво предлагате?

— Проблемът е ваш. За мен няма никакъв риск.

— Така ли мислите? Писмото от Жорж Сенев ли е?

— Познавате ли го?

— Това е човекът, на когото Олаф се обади, преди да умре. Какво знаете за него?

— Никога не съм чувала името му.

— Може да е враг на Олаф. Това ми прилича на акция. Не мога да повярвам, че Олаф умря по случайност точно в моя дом. Още повече че предната вечер един тип почти ми даде указания как да се държа. Олаф беше на моята възраст, с моя ръст, със същия цвят на косата. Подмяната беше възможна.

— Не сте така едър.

— Ако продължавам така, скоро ще бъда — казах, като й посочих платото.

Чудно, но този аргумент като че ли я убеди в добрите ми намерения.

Зигрид отиде до прозореца на стаята ми, за да погледне към нашите шпиони. Когато се върна, каза, че не ги познава и че не й изглеждат опасни.

— По какво съдите? Може би са въоръжени — възразих аз.

— За какво им е да ни убиват?

— Може би, без да искаме, сме станали свидетели на смущаващи факти. Аз съм единственият видял как умря Олаф.

— От това, което казвате, излиза, че в тази смърт няма нищо криминално.

— Колкото повече време минава, толкова повече мисля, че беше престъпление. Бяха опипали терена. Кой друг освен мен щеше да пожелае идентичността на Олаф? Единственият въпрос, който все още си задавам, е какво е участието на Олаф в тази история — съзнателно ли е, или е плод на манипулация.

— Как може да мислите, че Олаф би се съгласил да умре?

— Съжалявам, Зигрид, но трябва да признаете, че го познавате съвсем слабо.

— Така е. Но знам, че беше добър човек.
— Със сигурност е бил и добър човек.
— Защо казвате „и добър“?
— Сам не зная. Можем ли да избягаме, без горилите да ни видят?
— Къде да избягаме? Обичам тази вила!
— Не толкова все пак, че да умрете в нея.
— Тези мъже са тук от два дни насам. Защо да ни нападат днес?
— Защото знаят, че сте получили писмото.
— Щом са ми писали, значи ме смятат за техен съучастник. Те търсят вас, не мен.
— И Олаф им беше съучастник. Виждате какво плати за това.
Тя въздъхна.
— Къде ще отидем?
— Паркирах колата на Олаф недалеч оттук. Ще отидем където пожелаете.
— Нямам къде да отида.
— И аз. Но за това ще мислим после. Сега въпросът е как да избягаме.
— Олаф беше предвидил тази ситуация. Затова прокара таен коридор от избата до банката.
— Защо до банката?
— По идея от един филм на Уди Алън. Казваше, че в случай на бягство парите са от първа необходимост.
— Не се учудвам, че сте го обичали.
Трябваше да се покажа настоятелен. Зигрид не искаше да напусне най-вече запасите от шампанско. Много мило, но успях все пак да я убедя, че с парите от банката ще разполагаме с шампанското на всички ресторанти на света.
Помогнах ѝ да си стегне багажа, като избрах роклите, които най-много ми харесваха. Възхищавах се на непринудеността, с която тя заряза останалата част от живота си.
Възнамерявах да бягам по халат. Тя ме помоли да се преоблека. Със съжаление се разделих с моята втора кожа.
Преди да слезем в избата, я попитах дали да вземем Бисквитка.
— Не — каза тя. — Тя е щастлива тук.
Права беше. Бисквитка беше неразделна част от своята естествена среда. Все едно да изтръгнеш весталка от храма.

В подземието Зигрид отвори една невидима врата и я затвори след себе си. Погълна ни дълъг коридор, осветен от фенерчето ѝ.

— Какъв труд! Колко време е отнел този коридор на Олаф?

— Години.

Олаф не се е съмнявал, че животът му е в опасност. Такъв коридор не се прави без сериозни причини.

В края на тунела имаше две врати.

— Едната води към банката, другата — към улицата.

— По-разумно е да започнем с банката.

Кой не е мечтал за това — да проникне в хранилището на някоя банка и да си излезе оттам с чувал с пари. Беше хубав момент от живота ми. Когато чувалът се напълни до пръсване, Зигрид ме накара да спра.

— Припомням ви, че сме само двама.

Другата врата ни изведе към една будка и контейнер за стъклени отпадъци. Беше незабележимо място, браво на Олаф. Опиянен от тежестта на банкнотите върху гърба ми, поведох Зигрид към колата.

Карах напосоки. Всеки път, щом видех табела „Други направления“, поемах натам.

— Къде отиваме? — попита Зигрид.

— Ще видите — отвърнах.

Щях да видя и аз. Не знаех нищо.

— За първи път ли се възползвате от банката?

— Разбира се — каза тя.

— Защо „разбира се“?

— Досега не бях имала нужда. С кредитната карта на Олаф не ми липсваше нищо.

— А удоволствието от ограбването на банка?

— Това никога не ме е привличало.

Особено момиче.

Забелязах, че дискретно плаче. Не особено тактично я попитах защо.

— Олаф е мъртъв — каза тя сдържано.

— Ще ви липсва ли?

— Да. Не го виждах често. Но времето, прекарано с него, беше важно за мен.

Постепенно си дадох сметка, че след всички тези „други направления“ в края на краищата отивахме на север.

— Разбрах — каза Зигрид, като се усмихна през сълзи. — Отиваме в Швеция.

— Да — съгласих се аз.

— Тази страна ви е толкова чужда, колкото и на мен.

— Така е. Правим поклонение в страната на Олаф.

— Благодаря. Трогната съм.

Пресякохме Белгия, Холандия, Германия и накрая Дания. На места преминавахме през толкова много острови и мостове, че имахме чувството, че пътуваме по море.

Шведската земя ни се стори свещена. Гумите на ягуара потръпнаха, щом я докоснаха.

В стокхолмския грандхотел „Ваза“ помолих Зигрид да потърси Батист Бордав на работното му място. Тя набра номера, който ѝ продиктувах, и пусна високоговорителя.

— Може ли да говоря с господин Бордав, ако обичате?

Тишина. После разпознах гласа на нахалната Мелина.

— Съжалявам, госпожо, но господин Бордав почина миналата събота.

— Моля?

— Получил е сърдечна криза в дома си. Желаете ли да говорите с друг колега?

— Не.

Зигрид затвори телефона.

— Значи вие сте мъртъв, а не Олаф.

— Да. Нямам друга възможна самоличност освен тази на Олаф Силдур, с ваше позволение.

Нямаше нужда да се женя за Зигрид — Олаф го беше направил вместо мен. За мен така беше още по-добре — никога не съм понасял церемониите. Бях в удобното положение на съпруг на Зигрид, без да трябва да изтърпявам обичайните формалности.

Президентският апартамент на хотел „Ваза“ стана наш дом. „Една колиба и едно сърце“, мислех си всеки път, когато се сецах за учудващата ситуация, в която се намирах. Плащах в брой.

Подмяната на всички банкноти, откраднати във Версай, ми отне известно време, но такава не ми липсваше. Когато приключих, подредих пачките евро в куфар от крокодилска кожа, отидох в седалището на шведския клон на HSBC^[1] и поисках среща. Бях официално приет от един банков служител.

— Искам да отворя сметка — казах, като показах съдържанието на куфара.

Мъжът дори не мигна, повика някого по телефона, после ме предупреди, че специалист ще изброи и провери парите.

— Нормално — отговорих и приех предложената ми пура.

Някакъв тип дойде да вземе куфара и излезе.

— Ще отнеме половин час — каза банкерът.

Трийсетте минути му послужиха, за да завърже разговор с мен, така че по-добре да опознае този толкова богат клиент. Обясних, че съм напуснал Швеция малко след раждането ми, поради което не говоря езика. Той изгаряше от желание да ме попита за произхода на богатството ми, но се страхуваше да не бъде прекалено директен. За да го улесня, му разказах как в Париж ми е дошла идеята да създам фонд за съвременно изкуство, който се оказал много доходен.

— Съвременно изкуство — повтори той, сякаш за да се увери, че това е ключовият израз.

— То е моята страст — отговорих с убедителна сдържаност.

— А защо решихте да се върнете в родната си страна?

— Искам и в Стокхолм да създам фонд за съвременно изкуство. Не е честно само французите да могат да се възползват от средствата ми.

Претенциозната властност на думите ми произведе голям ефект. Бях говорил надменно като истински богаташ. Човекът вече не се съмняваше в моята честност.

Контрольорът се върна с куфара и подаде лист хартия на този, който се превръщаше в мой личен банкер.

— Бихте ли подписали това, ако обичате, господин Силдур?

Сложих подписа си в края на документа, който удостоверяваше, че влагам в банката осемцифрена сума. Лицето ми не издаваше нищо.

В очакване на чекова книжка и кредитна карта, плащах с картата на Олаф. Зигрид твърдеше, че тя е неизчерпаема. Предпочитах да не проверявам твърденията ѝ.

— Не се ли притеснявате, че живеете с крадец? — попитах Зигрид.

— Кражбата на пари ме шокира по-малко от кражбата на самоличност — отговори тя.

— Защо сте с мен?

Тя ме прегърна и ме помоли да не задавам повече глупави въпроси. Така и направих.

[1] Международен банков холдинг с френско участие. — Б.р. ↑

Лъжите имат любопитна власт — този, който ги измисля, пръв им се подчинява.

Аз, който ненавиждах музеите и художествените галерии, започнах да ги посещавам усърдно. Зигрид ми предаде любовта си към съвременното изкуство.

Промяната настъпи с една изложба на Патрик Генс, озаглавена *My Last Meals* ^[1]. На пръв поглед тя отговаряше на представата, която имах за модерното изкуство — грозновати снимки с безинтересни коментари под тях.

Зигрид ми даде разяснения. На сайта на един тексаски затвор се разпространявал списък на последните блюда, поръчани от осъдените на смърт в навечерието на екзекуцията. Намерението на създателите било цинично — да осмееят последните гастрономически мечти на големите престъпници, чиито желания си съперничели по наивност.

Патрик Генс намерил тази идея за толкова отблъскваща, че решил да я обърне наопаки. Според него блянът по чийзбургери и шоколадови кексчета заслужавал дълбоко уважение, така че той помолил най-големите готвачи на света да приготвят поръчаните менюта — което те сторили с майсторство, на каквото нещастните престъпници със сигурност не са могли да се наслаждават.

След това Генс снимал приготвените храни, придружени от обяснителни бележки за точното съдържание на поръчката на осъдения, името му и датата на екзекуцията. Размерът на фотографиите — един метър на осемдесет сантиметра — позволяваше зрителят да се наслади на блясъка на пържените картофи, които присъстваха на почти всички снимки.

Никой не бе пожелал вино, бира или твърд алкохол. Поръчаните напитки бяха толкова детински, колкото и храната — мляко, студен чай, кока-кола. Рядкост бяха тези, осмелили се да поискат нещо непознато и луксозно. Осъдените предпочитаха сигурния вкус на варените картофи и зелевата салата.

В поръчката на някой си Лий Д. Уонг съзрях детайл, който ме изненада.

— Той е уточнил, че иска кока-кола лайт — казах на Зигрид.

— Е, и?

— В подобен момент човек не се тревожи за линията си, не смяташ ли?

Зигрид помисли за миг, преди да отговори:

— Намирам, че е прекрасно да се грижиш за финеса на тялото си в деня на смъртта си.

Ако не я обичах вече, щях да се влюбя в нея заради тази фраза.

Отдалечих се от Зигрид, за да разгледам други снимки и да прочета внимателно менютата. Лека-полека си дадох сметка, че съм се разчувствал. Беше покъртително, че при перспективата за смъртоносната инжекция човек се връща към първите удоволствия в живота си като картофеното пюре, ябълковия пай или млечния шейк.

Патрик Генс разговаряше с галериста. Отидох да го поздравя.

— Вярвате ли, че е възможно на осъдените да се сервира храна, приготвена от големи майстори-готвачи?

— Мислих по това — каза той. — За жалост е забранено от американските затворнически власти.

— Тогава идеята ви не е ли безсмислена?

— Не. Това е една от ролите на изкуството — да отдаде справедливост на тези, които са били лишени от нея. Тези майстори-готвачи възстановяват човечността на екзекутираните.

Отидох да прочета какво пише в почетната книга. Сред отзивите прочетох някои простидушни възмущения: „Патологично“, „По-добре дайте храна на невинните, които гладуват“ или „Аз съм за смъртното наказание“. Най-благородните начинания винаги предизвикват отрицание.

Вече убеден в призиванието си, купих няколко творби на Генс — първите придобивки на фонда за съвременно изкуство „Олаф Силдур“.

[1] Патрик Генс (р. 1962) е белгийски художник и фотограф. Фотоизложбата „Моята последна храна“ е показана в Париж през 2008 г. — Б.р. ↑

Новият ми живот се състоеше в търсене на таланти из галериите на Стокхолм. Купувах всичко, което успееше да ме развълнува, независимо от цената.

Скоро хотелският апартамент отесня за картините и статуите, да не говорим, че стилът на „Ваза“ напълно противоречеше на тези новаторски творби. Зигрид посети многобройни жилища, преди да ми определи странна среща в квартал в южната част на града.

Хвана ръката ми, отвори някаква врата, извървя с мен дълъг, мизерен коридор, в дъното на който ме помоли да затворя очи. Помогна ми да вляза някъде, повървахме още малко и ми позволи да погледна.

Бях в сърцето на гигантско пространство, блестящо изразяващо понятието за празнота. Понеже помещението бе едно-единствено, някои биха го нарекли лофт. За мен обемът, разположението, колоните и мистерията му напомняха храма „Абу-Симбел“^[1]. Нарекох го така и го купих, без да питам за цената.

Настанихме се в помещението заедно с колекцията. Понеже все още нямахме мебели, жилището ни приличаше на музей. Седях със Зигрид на пода и наблюдавах този невероятен дворец.

— Това е нашият дом — казах.

— Ще ни трябва легло — каза Зигрид.

— Или по-скоро два саркофага.

Постепенно Зигрид обзаведе храма, който започна истински да прилича на „Абу-Симбел“ отпреди плячкосванията.

При този ритъм банковата ми сметка се топеше като сняг на слънце. Човек не може да си представи колко скъпо струва един Гормли^[2], да не говорим за други. Даже кредитната карта на Олаф не искаше повече и да чуе за теглене на пари.

Един ден господинът, който се занимаваше с моите финанси в банката, ми се обади по телефона, за да ми каже, че дълговете ми възлизат на сумата, която бях внесъл две години по-рано.

— Така ли? — беше единственото, което казах.

Затворих телефона и продължих да задлъжнявам по кралски. Знаех, че не рискувам нищо. Банкерите държат на задлъжнелите си клиенти толкова, колкото и на милиардерите, особено ако дългът им достига размера на цяло състояние. Те знаят, че някой, който е бил богат, може отново да забогатее. Щом е затънал в дългове, значи

инвестира. Значи е смел човек, който вярва в бъдещето, както го доказваше и моят амбициозен Фонд за съвременно изкуство.

Двамата със Зигрид възпроизвеждахме в индивидуален мащаб икономическата логика на най-могъщите страни в света. Общественият ни дълг не ни интересуваше. Такава беше нашата кралска воля.

Хората на Сенев не ни хванаха, но опасността си остана. Този дамоклев меч поддържаше щастието ни в будно състояние за разлика от сънливото спокойствие, в което живеят обикновените хора.

В някои зимни утрини Зигрид ме молеше да я заведа до полярния кръг. Трябваше да се кара повече от ден и да се пресече норвежката граница, преди да се стигне до брега. На места морето се оказваше замръзнало, островите вече не бяха острови и отивахме до тях пеша.

Зигрид безкрайно съзерцаваше белотата и аз се досещах за какво мисли. За мен това беше бялото на новата страница, която бях отворил.

[1] Име на местност в Нубия, на западния бряг на Нил, както и на два храма, изсечени в скалите от Рамзес II. — Б.р. ↑

[2] Антъни Гормли (р. 1950) — английски скулптор, известен с монументалните си творби, както и с инсталацията „Хоризонт на събитията“ — 31 статуи на голи мъже, всъщност отливки на собственото му голо тяло, се появяват през март 2010 г. по тротоарите и покривите на Манхатън. — Б.р. ↑

Издание:

Автор: Амели Нотомб

Заглавие: Кралска воля

Преводач: Светла Лекарска

Година на превод: 2010

Език, от който е преведено: френски

Издание: първо

Издател: ИК „Колибри“

Град на издателя: София

Година на издаване: 2010

Тип: роман (не е указано)

Националност: френска

Печатница: Печатница „Симолени“

Излязла от печат: 03 януари 2011

Редактор: Росица Ташева

Художник: Стефан Касъров

Коректор: Петя Величкова

ISBN: 978-954-529-838-7

Адрес в Библиоман: <https://biblioman.chitanka.info/books/16485>

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.